

Çetmi

SESİ
GÖZÜ
KULAĞI
NABZI

Ocak - Haziran 2022 | SAYI 87

Çetmi'de
çocukluk
bir başkaydı

Ömer, Nuş-i Revan'dan daha adaletlidir...

ÖZEL ANTALYA ASLAN SÜRÜCÜ KURSU

Kaliteli ve
Simulatörlü
Eğitim Merkezi

A1-A2 Sürücü Belgeleri
B Sınıfı Sürücü Belgeleri
C Sınıfı Sürücü Belgeleri
H Sınıfı Sürücü Belgeleri

Çevreyolu Düdenbaşı Mah. Gazi Bulvarı 2300 Sk. No: 13 Köse Mehmet Apt. K:2 D: 3-4 ANTALYA

Tel: 0242 338 38 06

Gsm: 0535 213 13 69

YAZI VE FOTOĞRAFLARINIZ İÇİN İRTİBAT

Kerim BOZDAĞ - 0539 232 04 42

kerim.bozdag@gmail.com

yeter1 ajans@hotmail.com

ZEKAT HESABI

IBAN: Vakıf Katılım Aziziye Şubesi

TR37 0021 0000 0002 1951 7000 02

BAĞIŞ HESABI

TR64 0021 0000 0002 1951 7000 01

ADRES

Karaman Cd. Mesnevi Konutları No:

88/106 (Akyurt Market Üzeri) Meram -KONYA

cetmililer _ vakfi@hotmail.com

konya. cetmililer.vakfi@gmail.com

Tel: 0332. 351 26 67

TASARIM / BASKI

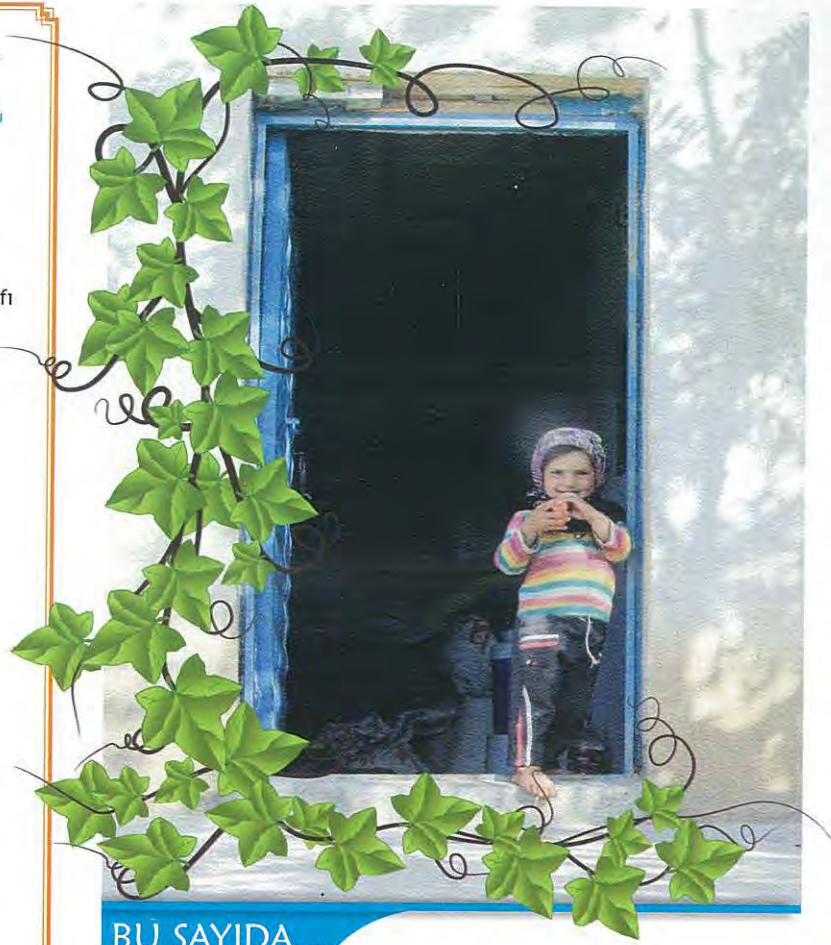
ÇİMKE YAYINLARI BASKI TESİSLERİ

F. Çakmak Mah. Yeni Matbaacılar Sitesi

10453. Sk. No: 25 Karatay | KONYA

Tel: 0332 342 52 82

B.T.: Temmuz 2022

BU SAYIDA...

Selam ile	•Kerim Bozdağ	2
Adalet Terazisi	•Mehmet Balcı	3
Çetmi'de Çocukluk Bir Başkaydı	•Nurettin Özel	5
Çetmi'de Yer İsimleri		11
Çetmi'ye Bir Müze	•Kerim Bozdağ	13
Çetmi'de Zanaat	•Şükrü Karaca	15
Çetmi Diasporası	•Şeref Çilek	20
Küpün Yeri Neresi?	•Kerim Bozdağ	22
Geyesilik		22
Babamın Duası	•Kerim Bozdağ	26
Çağrı	•Şükrü Karaca	28
Dayanışmamız	•Niğmetullah Uçar	29
Çetmi'de Bitki / Meyve İsimleri		31
Bilirkişiye Cevabımızdır	•Hüseyin Gökgün	32
Fevzi Topkara	•Hüseyin Gökgün	34
Geçmiş Zaman Olur ki		35
Ahmet Karaduman	•Şükrü Karaca	36
Muhasebe	•Hüseyin Gökgün	39
Hasan Öğüt	•Şükrü Karaca	41
Güzel Memleketim Çetmi	•Hüseyin Gökgün	44
Ömer, Daha Adaletlidir	•Hüseyin Gökgün	45
Aramızdan Ayrılanlar		47

Selam ile...

Kerim BOZDAĞ

Tarihi günler yaşıyoruz. Gelecek nesiller yapılan baraj vesilesiyle Çetmi'nin eski halini hiç bilmeyecekler. Önemli bir geçmiş sular altında kalıp gidiyor. Artık baskılı mevkiini uzaklardan seyredeceğiz. Dere kenarında yer alan bahçelerin hepsi... O bahçeler Çetmililerin geçim kaynağı idi. Her bir karışında atalarımızın el emeği göz nuru vardı. Elma erik ağaçları, üzüm bağlarının yanında öemli diyebileceğimiz bir tarih sulara gömüldü gitti. Bu yüzden bu sayımızda "Küpün Yeri Neresi?" başlığı altındaki yazı ile rahmetli Ali Hocamızı yadettik...

Çetmi'de "geyesilik", "bitki isimleri ve yer adları" ile alakalı çalışmamız kültürümüz ile alakalı önemli kelimelerin kaybolmamasını temin etmenin yanında, geleceğin Çetmililerine geçmiş ile aralarındaki bağı kuvvetlendirmeye yarayacak bir ilmek attık...

Vakfımız ve Taşkent Belediyesi arasında yaşanan yer sorununun Sayın Belediye

Başkanımız Osman Arı'nın duyarlı yaklaşımı ile çözüme kavuşturulabileceğine inanıyoruz. Mesele "vakfın mal varlığı" olunca vakfımızın âli menfaatleri birinci önceliğimiz olmalı diye düşünüyoruz.

Bunun için, değerli vakıf yöneticimiz Hüseyin Gökgün'ün "Ömer, Nuş-i Revan'dan daha adaletlidir.", "Bilirkişiye cevabımız!" yazılarının dikkatle okunarak gereğinin yapılmasını temenni ediyoruz.

Değerli büyüğümüz Şükürü Karaca, her zaman olduğu gibi bu sayımızda da mazide yaşayan canlardan bir canı anlatıyor. Rahmetli Hasan Öğüt'ü onun kaleminden dinliyoruz...

Rahmetli Hasan Hüseyin Tıkır abimizi de bu sayıda bu vesileyle yadettik...

Hüseyin Gökgün'ün kaleminden İçimizden biri Fevzi Topkara... Bu sayımızın konduğu... Kendisine ve vakfımıza yardım edenlere şükranlarımızı arz ediyoruz.

Antalya'da yaşayan Çetmililer yeni bir yardımlaşma ve dayanışma örneği göstererek "Antalya Çetmililer Dayanışma Derneği" kuruluşu için bir araya gelmiş ve ilk adımı atmıştır. İstikbalimiz için hayırlı olsun diyoruz...

Vakfımızın yöneticilerinin herşeyin en iyisi için insanüstü bir çaba ile ellerinden gelen gayreti gösterdiklerine inanıyor şahit oluyoruz. Onlar bir şey söylemese bile sadece rızayı bari için bu yükü omuzladıklarını biliyoruz. O yüzden hep hizmete devam noktasında sebat edeceklerine kanaatimiz tam. Ancak, bu konuda hemşerilerimizin az/çok demeden vakfımıza katkıda bulunmaları gerekmektedir. Unutmayalım ki yarınları inşa edecek nesiller bizim şimdi göstereceğimiz gayretlerin olumlu neticeleri ile geleceğe yürüyecektir. Ancak geçmişine sahip çıkmak isteyenler, geleceğine sahip çıkar. Geleceğimize sahip çıkmak için vakfımıza her alanda destek şart.

Mehmet BALCI

ÇETMİLİLER VAKFI BAŞKANI

Kul hakkının affını, haksızlığa uğrayan kulun iradesine bırakmış, kul hakkı sebebiyle tevbe etmek isteyen kişinin, önce hakkını üzerine geçirdiği kimseden helallik alması şart koşulmuştur.

ADALET TERAZİSİ

“Biz kıyamet günü için adalet terazilere kurarız. Hiçbir kimseye, hiçbir şeyle haksızlık yapılmaz. Hardal tanesi kadar bile olsa işlenen ameli ortaya koyarız. Hesap görücü olarak biz yeteriz.” Enbiya Suresi, 47

Genellikle insanların birçoğu bu dünyada adaletin olmadığı, zorbaların, zalimlerin, güçlülerin haklı çıktığı, mazlumların, mağdurların, güçsüzlerin haklarının çiğnendiği, haklarını alamadığı kanaati vardır. Onun için Hz. Ömer (R.A)'ın adaleti sık sık dile getirilmekte, gerçek adaletin tecelli etmesi arzu edilmektedir. Hakkını alamayan birçok insan, kimsenin haksızlığa uğratılmayacağı, hardal tanesi kadar bile olsa hiçbir iyiliğin ve kötülüğün karşılıksız kalmayacağı, adaletin tam olarak gerçekleştirileceği kıyamet gününe inanarak kendisini teselli etmektedir. Çünkü bi-

liyor ki o gün (kıyamet günü) hassas ölçülerle tartılan ameller karşılığını bulacak, mazlumun çiğnenen hakkı, haksızlık yapanlardan alınıp, hak sahibine eksiksiz ödenecektir.

Cenab-ı Hak her insana bir takım haklar ve nimetler bahsetmiştir. Bunlara yönelik haksızlık karşılıksız kalmaz, cezayı gerektirir. Mesela birinin canına, malına zarar vermek, şeref ve haysiyetini lekelemek, onu bir şekilde özmek, korkutmak, aldatmak, gıybetini etmek, iftira etmek, rüşvet alıp vermek, borcunu geciktirmek ve ödememek, devlet malını haksız yere almak, israf etmek, uygunsuz yerde kullanmak vb. hususlar kul hakkına tecavüzdür. Onunla helalleşmek, mümkünse hakkını iade etmek, hak sahibinden özür dilemek gerekir. Dünyada bunları yapmadığı takdirde hesap günü ödemek zorunda

birakılacaktır. O gün dinar ve dirhem de olmadığı için günah ve sevapla haksızlıklar giderilecektir.

Allah'ın kullarına verdiği bir hakkı çiğnemek büyük günahlardan sayılmıştır. Rab-bimiz kendisine karşı işlenen hata ve günahları çeşitli vesilelerle affettiği halde, kul hakkını bunun dışında tutmuştur. Kul hakkının affını, haksızlığa uğrayan kulun iradesine bırakmış, kul hakkı sebebiyle tevbe etmek isteyen kişinin, önce hakkını üzerine geçirdiği kim-seden helallik alması şart koşulmuştur.

Hz. Peygamber (s.a.v) efendimiz; **"Şehid'in kul hakkı dışındaki bütün günahlarını Allah teâlâ mağfiret eder."** Buyurmuştur. (Müslim) Allah cc. Yolunda en kıymetli varlığı olan

canını kurban eden şehit için böyle olursa, gaspedilen kul haklarının, hak sahipleri ile helalleşmeden affedilmesinin mümkün olmadığı açıkça anlaşılmaktadır. Diğer bir hadislerinde efendimiz Hz. Muhammed (s.a.v) "Yalan yemin ile bir müslümanın hakkını alan kimseye Allah (c.c) Cenneti haram eder, cehennemi farz kılar." Buyurmuştur. "Az bir şey olsada mı?" ya Resulallah (S.A.V): **"Erak ağacından bir çubuk dahi olsa."** buyurdular ve sözünü üç kere tekrarladi. (Müslim) Konu ile ilgili diğer bir hadislerinde de Peygamberimiz (S.A.V): **"Kimin üzerinde din kardeşinin ırzı, namusu veya malı ile ilgili bir hak (zulüm) varsa, altın ve gümüşün bulunmayacağı kıyamet günü gelmeden o kimseye helalleşsin. Yoksa kendisinin salih amelleri varsa, yaptığı zulüm (haksızlık) miktarınca sevaplarından alınır. Hak sahibine verilir, şayet iyilikleri (salih amelleri) yoksa zulüm yaptığı kardeşinin günahlarından alınarak onun üzerine yüklenir."** buyurmuştur. (Buhari)

Değerli kardeşlerim, madem ki dünyada yaptığımız haksızlıkların, ne şekilde olursa ol-

sun, başkasının hakkına tecavüz etmenin, en küçük bile olsa karşılıksız kalmayacağına ve birgün hesabının sorulacağına inanıyoruz., o zaman gerek sözle gıybet ederek, iftira atarak, kötü zanda bulunarak kardeşlerimizin günahına girmeyelim. Kesin bilmediğimiz hususlarda konuşmayalım. Bize ulaşan haberin doğruluğunu araştırmadan başkalarına aktarmayalım. Yalan söyleyerek başkalarının haklarını üzerimize geçirmeyelim. Milyonların hakkı olan kamunun malını gereksiz yere zayi etmeyelim, gaspetmeyelim. Kamu adına yapılan alım ve satım işlemlerinde çok titiz davranalım ve bize emanet edilen görevleri hakkıyla yerine getirelim. Aldanmayalım. Kimseyi de aldatmayalım. Çünkü bir adalet günü var ve hesaplar hassas terazilerde tartılacak ve hak sahipleri hakkını alacak. Kimseye de haksızlık yapılmayacaktır. Ali Ulvi Kurucu'yu rahmetle anarak bir dördlüğü ile satırları tamamlayalım.

"Ot çöp gibi insan, çürüyüp mahvolacaksa;

Taşlar gibi hissiz, bu mezarlar dolacaksa;

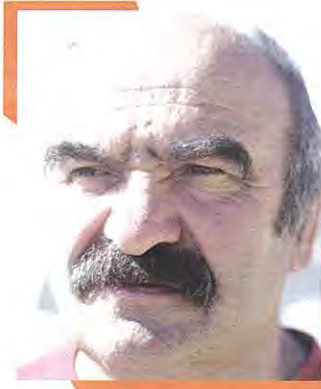
Haşa bir adalet günü olmazssa,

İlerde insan niye katlanmalıdır bir sürü derde."

ÇETMİ'DE ÇOCUKLUK BİR BAŞKAYDI

Nurettin ÖZEL

Okul kitaplarımız bir üst sınıfa geçen komşu çocuklarının kullandığı kitaplar olurdu...

Ah o çocukluk günleri!.. Bizim zamanımızda Çetmi'de çocukluk bir başkaydı, daha ilk okul sıralarında başladık işin bir ucundan tutmaya, yaylada oğlak gütmek, ilki davarının içinden oğlakları ayırmak, çelkiye katmak, tarlanın kenarındaki kıranları kazmak, obada yerlerine yeni alışan tavukları kümese katıp ağzını taşları örerek örtmek, dağlarda yeni kesilmiş ağaçların dibinden yonga toplayıp getirmek, su doldurup getirmek, sığırları dağda otlu koyaklara sürmek, anamızın ocağı tutuşturması için ağaçlardan kırma dediğimiz çalı çırpı toplamak, babalarımızın dağdan kestiği ardıç odunlarını, pelit odunlarının yüklendiği katırı köye götürüp yıkıp getirmek, ekin zamanı eynercilerin arkasında kelle toplamak, harmanın içine

sap yığılınca koşulan düğenle düğen sürmek, düğen öküzünün kuyruğu havaya kalkınca malamanın içine bokunu dökmecin diye bok çanağını öküzün arkasına tutmak, harman savrulurken karamık süpürgesi ile çeçin üzerinde poyrazın alıp samanın içine götürmediği kesleri süpürmek, saman ve buğday yüklerini ta erden başımıza soğuk su dökülerek uyandırılıp hayvanları köye götürüp yıkıp getirmek, yolda hayvanın yükü bir tarafa kayarsa diğer tarafa taş sokup yükü dengelemek, köyden dönerken ebelerimizin torbaya doldurduğu tomatayı baklayı, pancarı peziği, elmayı bal armudu harmana getirmek, ebemizin bizim için közde üttüğü darıyı kemirerek üzüm kaşıklığındaki en üst salkımlardan deneyleyerek, bostan verildiyse onu iştahla mideye

indirerek harman yârine dönmek biz çocukların işiydi, Çetmi tabiriyle biz çelteklerin işiydi

Harmanlar bitip Köye dönünce de bitmezdi işimiz, ara sıra kaçamak yapıp harman bögede ya da yoka dereye, çimmeye gitsek de, lökü dediğimiz ötürüklü hasta oğlakları gütmek, eğer sığır çobanı durmadıysa sığırları dağ götürüp gütmek için bir dürüm ekmeğin içine konmuş bitik pekmezi ya da ekmek helvasını, varsa yağda pişirilmiş yumurtalı azığı belimize sarar elimize sopamızı alır düşerdik yollara, millet ota yaprağa girince de yaprak yüklü katırları, ot yüklü eşekleri köye getirip yıkıp gitmek hep bizim işimizdi, hele birde küçük kardeşiniz varsa öncek bağı ile onu da sararlardı sırtımıza, çocuğu cimbitleyip ağlatmazsanız annemizin işi bitesiye kadar arkamızda taşımak zorunda kalırdık o sevimli yaratığı. Sonra bağa girerdi bütün köylü, üzüm keserdik isbitireni, ekşi garayı, dimliti, mor üzümü salkım salkım kesip doldurduk köfünlere, sonra katırın sırtına sarılan köfünlerden sıra damlayarak köydeki şirahnaya yıkıp gelmek yine biz çocukların işi olurdu, geri dönüşte hayvana binerek gelsek de yine de çok yorulurduk. Geç kalsak nerede kaldın elin çocukları geleli iki saat oldu diye azar işitirdik erken gelsek hayvanı koşturdun terlettin diye yine azar işiten biz olurduk.

Sergi sererken kuru üzüm küllenmesin yumuşak olsun

diye kazanda kaynayan küllü suyun içine salkımları batırıp çıkaran sonrada sergiliğin çok narin bir şekilde suyla tepilmiş sertleşmiş toprağına üzüm salkımlarını bir birine yapışmaya-cak şekilde dizenlerde genelde biz çocuklar olurduk.

Öyle şimdiki gibi oyun-caklarımız yoktu bizim, söğüt dalından hüpbük düzerdik ötürmek için, düdük düzerdik söğütten, güneşik kazığının ucuna pancardan düzdüğümüz tekerleri takar araba yapardık, ceviz ağacı dalının kabuğunu kıvrım kıvrım keser kabuğunu kırmadan çıkardıktan sonra huni gibi sarar uçlarını iğde diken ile sabitler ucuna hüppük takarak borazan yapardık, ekin sapının kalınca sın dan boğum yerinin az alt kısmından hafifçe keser, kestiğimiz yeri hafice kaldır sipsiye benzer ses çıkaran düdük yapardık, balık oltası nedir bilmezdik solgun dalından söğüt dalından örülmüş balık sepetini derenin derin böğetlerine kimse görmeden atar, ipini otların arasına saklar, sabah erkenden gider sepeti çeker, bazen içine yengeç ya da yılan girmiş olsa da aldırılmaz, sepeti dere kenarında bir taş oyuğuna döker, çıkan balıkları söğüt fişkinına dizerek herkesin göreceği şekilde sallaya sallaya eve dönerdik, havar bozumunda yere dökülen ak baklaları toplama işi yine biz çocuklardı, her ne kadar lokum bisküvi pufuk alıvereceğiz diye kandırılsak da genellikle söz verenler bu vaatlerini unutturlardı. Karaduta çıkarda düşersek katır olacağımız, akduta

çıkarda düşersek eşek olacağımız söylenirdi bize, bazen kaçamak yapsak da korkardık pek çıkamazdık dut ağaçlarına, çilek bögedi ile çavuşun bendinde, oralar çok derin olduğu için olsa gerek çullu kunduz olduğunu söylerlerdi, oralara çimmeye gidemezdik, lakin çullu kunduzu da hiç gören olmazdı. Oralarda genellikle büyükler yüzerdi...

Ekiz olukta, arpa çukurda sığır güderken dalında kahverengini alarak ermiş boz armutlar muz yerine geçerdi bize, muz bilmedik ve hiç birimiz büyüüp şehre gidene kadar muz bilemedi zaten, dallarında sarı sarı ya da al al olan alıçlar, deli elmalar, kendi başına bitmiş deli asmaların tespîh tanesi büyüklüğündeki martavıl dediğimiz üzümleri, karamık üzümleri, bağ kesiminde unutulmuş tönğüller nefirneler sığır güden çocuklar için en güzel meyveler olurdu.

Gök gürlediği zaman çayır-lardan sağır gulak mantarı toplardık, çakıllı yerlerde çok olan ekşi guzu kulağı toplar tuzlayarak ekmeğimize katık ederdik, sütlü yemlik koparıp yemek, çiğdem kazmak bizim işimizdi, hıdır ellez gününde annemizi elimize tutuşturduğu süt dolu sitili Hızır aleyhisselam elini değsin de bereketlensin diye ardıç ağaçlarının dalına asmak yine bizim işimizdi.

Yayık yayılacakken henüz daha günah işleyecek yaşa gelmediğimiz için yayığın yağı bol olsun diye yayığa ilk bişegi biz çocuklara atırırlardı.

Yağmur duasına çıkılıp he-nüz daha dua bitmeden gök-yüzünde ağlayan bulutların gözyaşı taneleri yere düşmeye bağladığı an tekne de hamur, tarlada çamur gök keçi kurban diyerek yeni sürülmüş tarla-nın koca koca tezekleri arasın-da koşturan yine biz çocuklar olurduk...

Oba ateşi yakmak için ardıç pürü keserek sürüyüp harmana getirip ateşi yakmak, sonrada obanın büyüklerinden birinin leğenle tımbıllı çalarak söyle-diği türkülere eşlik ederek ya-nan ateşin etrafında oynamak bizim işimizdi.

Ekin ot bitip, yaprağa giri-lip kurak çifti ekildikten sonra okulların açılmasına çok az bir zaman kala rahatlardık biraz, bütün gün bizim olurdu san-ki, o zamanlarda kız çocukları genellikle tipi oyunu, kör ebe oyunu, saklambaç oyunu, beş taş oyunu, mendil oyunu oy-narlardı, erkek çocuklar ise topak taş oyunu, büllü oyunu oynar, gatr döndürürdük, duk-kuk döndürürdük, biraz büyük-lerimiz birdir bir oyunu, çatal comballak oyunu oynarlardı..

Ceviz dalının özünü çubuk-la deler, ucuna katır çıtlığı ko-yar sonra çıtlığı hava basıncına maruz bırakarak tabanca yapar-dık, tahtadan mantar tabancası yapardı çocukları seven büyük-lerimiz, lastikle gerdirilen ve bir yiv içinde kayan ucu çivi-li tabancanın sürgüsünü iyice gerdirip bırakıp çivi öne yer-leştirilen mantarın özüne değip patlatmasıyla sevinen de biz çocuklardık.

Derken okul zili çakmaya başladığı, dibegin, gölükçü ha-sanın ya da Fil Abdurrahman'ın diktiği gırazet dediğimiz siyah okul önlüklerini giyer, bulabilir isek beyaz yakamızı takar kışın yakmak için elimizde bir odun-la ayağımızda lastik pabucu-muzla okul yolun tutardık,

Allahtan kırazet uzun oldu-ğundan dizlerimize yamanan yamalıkları örterdi de, fakir aile çocuğu ile zengin aile çocukla-rı arasında pek fark olmazdı.

Kırazetin önünde iki cebimiz olurdu, onlara kuru üzüm, çıtlık, güneşıkı, tahrana doldururduk teneffüslerde yemek için.

Okul kitaplarımız bir üst sı-nıfa geçen komşu çocuklarının kullandığı kitaplar olurdu, def-terlerimiz çilek hasandan, gadir hocadan, topal Hüseyin'inden, katip alinin dükkanlarından te-min edilirdi öyle şimdiki gibi beyaz hamur kareli defter çiz-gili defter yok, saman kağıdı dediğimiz sarı yapraklı nadiren çizgili defterler alırlardı bize, silgimiz ise nadiren bakkaldan alınır ya da eski lastik pabucu ökçesinden kesilen lastikler olurdu, kaybedersin diyerek kurşun kalemlerimiz ikiye bö-lünür birinci yarısı bitince iki yarısı verilirdi elimize, silgiler ortasından delinerek bir iple boynumuza asılırdı.

Çok azımızın ayağında ço-rap olurdu, en büyük keyfimiz iki buçuk kuruş ya da bir yu-murta vererek Balcı Mevlit'in bakkalından aldığımız iki bis-küvi bir lokum olurdu, biskü-vilerin arasına lokumu koyar o günün keyfini yaşardık.

Yirmi dokuz ekim törenle-rinde veli çavuşun Çanakka-le de yarım dünyayı attığı top mermisiyle nasıl batırdığını dinlerdik, rahmetli bastonuna dayanarak nasıl nişan aldığını, kalan tek top mermisinin he-defini vurması için nasıl dua ettiklerini, komutanın hadi ça-vuş ateş diye nasıl ateş emri verdiğini, top güllesinin yarım dünya denilen geminin baca-sından nasıl girdiğini, topun patlamasıyla yarım dünya de-nilen geminin nasıl battığını, komutanıyla ağlayarak birbir-leriyle kucaklaşışlarını sanki o günü yaşıyormuş gibi anlatışını dinlerdi bütün çocuklar ve de büyükler.

Akşamına bir değnek ucu-na çaktığımız teneke kutu içi-ne kül doldurur, külün üzerine gaz yağı döker ateşleyip köy sokaklarında fener alayı düzen-lerdik.

Kasım gelince teke katımı gelirdi, tekelerin boynuzlarına soğan takar (nedense) tekeleri davara salarlardı, o günün ak-şamı ise bizden biraz daha bü-yükler Tekecik oynarlar bizde peşlerinden koşardık, yüzü kö-mürle siyaha boyanmış Arap, üzerinde onlarca davar çanı katır çanı olduğu halde ev ev dolaşır, odanın orta yerinde çanlarını sallayarak oynar son-ra da kapanırdı çulun üstüne, ev sahibi cevizden üzüm-den, buğdaydan undan bir şeyler vermeden kalkmazdı orta-dan...

Biz çocukların sokakta Arap'ın çanlarını çalarak git-mesi hoşumuza giderdi, sonra

toplanan unla hamur yapıp cevizleri kırıp kömbe yaptırırlar, bizi ora almazlardı.

İlk kar düşünce hoşumuza giderdi, kartopu oynardık, ama soğuklar başladı mı okul yolu çekilmez olurdu, yırtık lastik pabuçlarımızın içlerine su dola dola okula giderdik.

Öğretmen sınıfa gelene kadar hepimiz sobanın başında olurduk, elimizi ayağımızı ısıtırdık, okul bitene kadar böyle devam ederdi hayatımız, köyümüzde elektrik yoktu, evlerde gaz lambası ışığında otururduk, gaz çok gidecek diye çoğumuzun ders çalışmasına ödev yapmasına izin verilmezdi. Ama bizler yine de çalışkan çocuklardık, okul arkadaşlığımız asker arkadaşlığından ileri olurdu...

Sabah kahvaltılarımızda zeytin olmazdı, zeytini çok sonraları öğrenecektik, süt-lü çorbamız olurdu sıcacık, tomata yahnısı olurdu, pezik kızdırması olurdu, ağızınıza aldığınızda kil gibi dağılan tomata haşlaması olurdu, soğan öldürmesinin içine kırılan tek yumurta, domateslerin soğanların içinde sofradakilerin göz zevkini okşardı bir başına, ikinci yumurta israf olurdu, bu işin birde yarını vardı çünkü....

Eğer yazdan kaymağımız, güzden kavurmamız varsa anamız kaymaklı sıkma, kavurmalı sıkma yapardı, yağlı ekmek yapardı sacın üzerinde kabaran kabalak ekmekle, yo yo çay yok, çay çoluk çocuğun işi değildi, kahve içmek insanı ka-

rantacağından onu verseler de içmezdik zaten.

Tereyağımız kaymağımız kavurmamız yoksa kuru keş sıkmasına, tomata ezmesi sıkmasına çoktan razı olurduk, bir tas sıcak sütün içine ekmek kurusunu atıp lapa lapa olan ekmek kurusunu iştahla mide-mize indirmekle içimizi ısıtırdık.

Çikolata diye bir şey bilmezdik ama bizim simsiyah kuru üzümümüz olurdu,

Gözerin üstünde kalan iri üzümler okka okka Konya'ya satılmaya gitse de gözerin altına geçen üzümler bize kalırdı. Külün içine dökülerek kavru-lan nohut leplebi en favori kuru yemişimizdi o zamanlar. Un ve pekmezden yapılan kara helva ise çikolatamızdı bizim.

Bazen pekmezden köftü yapardı analarımız, sıcak sıcak yufka ekmek dikimleriyle bütün aile toplanırdı tavanın başına, hele üzerine birde tereyağı dökülmüşse tadından yenmez olurdu.

Babalarımız güz gelince yabana çalışmaya giderlerdi, bizlerse bir kış boyu onların dönmesini beklerdik, yeni oda, Nasıf Odası gibi köye yolu düşenlerin hayvanıyla barınabileceği odalarımız vardı, akşam olunca seyret yemeği gibi her evden sini sini yemek taşırdık gelen misafire, hayvanına yem saman vermeyi de unutmazdı büyüklerimiz, sonra kışın en soğuk günlerinde köy odalarında toplanırdı büyükler, sobanın üzerindeki koca güğüm de gölükçünün getirdiği balla

bol acılı bal kaynarcası yapılır, fincan fincan ikram edilir, içenlerin kış hastalıklarına karşı dayanıklılığı sağlanırdı.

Gadı oğlu, hacı Osman'ın Mehmet Kesikbaş hikayelerini, güvercin hikayelerini, haz. Alinin Zülfikar hikayelerini tekrar tekrar okurdu kış boyunca, bizlerse her seferinde ilk defa dinliyormuş gibi heyecanla dinlerdik onları.

Hastalandık mı öyle hastaneye falan gitmek yok, Şifalı otlardan ya da kara biberli bal kaynarcasından içerek iyi olasıya kadar ateş içinde kıvrılır ter dökerdik yataklarda. Doktor hasanı kolunun altında bir çantayla gittiğini görürsek sokakta, bilirdik ki bir hastaya iğne vurmaya giderdi. Kahveci Abdurrahman ara sıra kahvenin önünde davar kesip etini satsa da alamazdı herkes, biraz hali vakti iyi olanlar kışlık için güzün davar kesip kavurma tekerlerini dolabına yerleştirseler de, çoğumuz kurban bayramını beklerdik kül bastı yapmak için.

Mümin usta altı kamyon tekerinden üstü yumuşak deriden harika postallar diksedemezdi çoğumuz, Ermenek ya da sille lastiği çok lüks gelirdi ayaklarımıza.

Öyle Şimdiki gibi ateveller arabalar yoktu, Kışın karda kıyamette mektebin önüne bir cip gelirse bilirdik ki, ya hasta haneden dönen birini getirdi ya da köyden bir hastayı götürecekti, öyle kolay kolay gelmezdi cipler, yaz olsun kış olsun sağlığımız yerindeyse Taşkent'e

kadar yürümek için aşardık Avşar gediğini.

Kışın sürekli ahırda kalarak üzeri sadır tutmuş hayvanları kaşağı ile kaşıyıp rahatlatmak genelde biz çocukların işiydi.

Ramazan günü iftar yaklaşınca ellerimizde sıkma ile damlara çıkardık, imamımız Ahmet bayram hocanın caminin toprak damına çıkıp ezan okumasını beklerdik.

Arife günü en güzel bayramlık giysilerimizi giyer komşuya, hısım akrabaya ülü dağıtan yine biz çocuklar olurduk.

Köyün yaşlıları ahırların önünde uzanmış bir kirişin üzerinde sohbet edip güneşlerken ne konuştuklarını dinlemek için yanlarına ilişirdik, onların buyurduğu hizmetleri koşa koşa gidip yapardık.

Köyün davarları sığındı da, Asarcık da çardaklarda olurlardı, köyde kalan yaşlılar, kadınlar sırtlarında curba çuvalıyla kar tipi demeden çardaklara curba götürürlerdi. Biz çocuklar onları akşama sağ selim eve dönmesini beklerdik.

Köyün demircileri Topal, Mollalı Ali, Muhittin'in Katip, Abdurrahman'ın Hüseyin yavaş yavaş körüklerini yakarlar, kendilerine getirilen baltaları, saban demirlerini közde kızartıp örste döğüp keskinleştirerek çelikleştirirlerdi, orakların ağzını keskin hale getirerek, ellerinin üzerindeki kılları sanki tıraş bıçağı gibi tutarak orakların keskinliğini kontrol eder, keskinliği azsa eğe ve kösüre ile keskinliğini ustura kıvamına

getirmeye çalışırlardı, deli baki Yusuf ellik düzerdi, ekin biçerken oraklar parmakları kesmesin diye.

Götü düşük Abdurrahman daha kaba işleri yapar, hayvanlara nal keser, mih keserdi, onların foş foş diye kömürün közünü üfleyip alevlendiren çift kollu körüklerini çoğunlukla biz çocuklar çekerdik, böylelikle köylünün demir aksamı araç ve gereçlerini bahara hazırlarlardı.

Abdurrahman'ın Hüseyin, ağzından hiç eksik etmediği gazeteye sarılmış sigarasıyla düğenlerimize çakmak taşı çakarken, bozuk bir taş çıkacakta onu kapacağız diye yanı başına tömkürür beklerdik bozuk taşı önümüze atmasını.

İmam Cafer, Abdurrahman'ın Hüseyin yeni yapılan evlerin dolaplarını belgelerini işlerlerdi yabandan gelecek ev sahibini beklerlerdi paralarını almak için. Biz çocuklar sa tahtadan mantar tabancası yapmak için onların atacağı rendelenmiş tahta parçaların beklerdik.

Sonra sırtında şeker çuvallarında pırtılarıyla, Navahlı dediğimiz Ermenek tarafından yabana gidenler kestirme olduğu için köyümüzden geçerlerdi, bazen de yüklerini taşımak için köyümüzden katırcılar tutarlardı, hatta birinde giden katicılardan Giritli veli ile sanırım altı parmaklardan bir kadın kışın coşkun çayından geçemeyip çayın kenarın da donarak ölmüşler bütün köyü yasa boğmuşlardı...

Navahlılar geçtiği zaman bilirdik ki babalarımızın gelmesi çok yakındı. Onlarda Antalya'dan Alanya'ya gelip Alanya'dan Dim Çayının boyundaki Kuş Yuvası denilen kuş uçmaz kervan geçmez patika yoldan çoktan yola düşmüşler kar yığınlarını dizleye dizleye en öndeki çığircının bastığı izlere basarak dağların zirvesindeki Eşşek Kırıldığı'nı aşarak köy yoluna düşmüş olurlardı...

Hatta bir seferinde goca dölü diye bir köylümüz eşşek kırıldığını geçerken donarak ölmüş, yoldaşları onu orada bırakarak sırtındaki çuvalını köye getirmiş, baharın karlar eriyince de Gizir Mehmet'le birkaç kişi gidip onu cesedini bulup oracığa defnetmişler...

Navahlılar geçtikten sonra dağlarda karlar yavaş yavaş erimeye başlayıp, keklikler kayaların başında gak guburak diye ötmeye başladığında gelirdi babalarımız, telefon yok, mektup yok, ancak boğaz tarafından patlayan bir dinamit sesiyle haber alırdık onların geliyor olduğunu.

Genellikle toplu halde gelirlerdi, biz çocuklar dinamit sesini duyunca okulu, dersi bırakır koşardık önlerine, sırtlarında bir bez çuval, üzerinde bir kılıf eskisi yorganla gelirken karşılardık onları, daha eve gelmeden ala şekerlerimizi ya da somurtma şekerlerimizi kopardık ellerinden.

eve gelince çulun üzerine serilen çarşafın üzerine dökülürdü sırtlarında getirdiği beyaz

çuvallar. Bütün aile bilirdi kendisine alınan hediye, kadınlar basmaları, kızlar pullu yazmaları, ipek darabulus kuşakları, çocuklara ise bir çift kara lastik kalırdı ortada, bir kaçta portakal limon, portakallardan biri soyulur dilim dilim paylaşırdı, limonlarsa bir hastaya sağa gerek olur diye kaldırılırdı ambardaki buğdayın içine, güz gelip de buğdayı un etmek için değirmene götüreceğimizde, hiçbir hastaya sağa nasip olmayan limonlar kurumuş suyu çekilmiş olarak dökülürdü önümüze.

Portakallar iki üç gün içinde bitiverirdi, kabuklarını küçük küçük makasla keser ipe dizedi kız çocukları, sonrada kol-ye gibi takarlardı boyunlarına, anneler babanın kaz duz için artırıp getirdiği üç beş kuruşu kendileri aradıkları zaman bile zar zor buldukları yere saklardı.

Topal eğri eğdisiyle tahta kaşık düzerdi şimşir ağacından, bazen kaşıklar tam bitmek üzere iken ağaçta bulunan bir küçük budak bir delik açardı kaşığın orta yerinden, iki saatir bir çırak gibi başında bekleyen bana uzatırdı özürlü kaşığı, sağlam olanları Hacı Osman'ın Mehmet'e giderdi ala kaşık olması için, boyalar süslerdi Mehmet dede, sonra ala kaşık olurdu tahta kaşıklar, deste deste bağlanıp Konya'ya satışa gönderilirdi. Bizlerde pek ala kaşık kullanacak bütçe olmazdı.

Buz dolabımız yoktu, olsa da elektrik yoktu zaten, topçu

rahmetlinin musluğundan kefirle testilere fiçılara su doldurmaya giderdik, en soğuk su orada olurdu çünkü.

Molla Osman Emine'sini ne zaman görsek mektebin önünde balcı mevlitten aldığı bir kilo ala şekeri mektep çocuklarının önüne serpiverişi gelirdi aklımıza, her gördüğümüzde eline bakardık ama onunda her zaman şekeri olmazdı rahmetlinin.

Gadı oğlu kaçımızın azı dişini çekti, elindeki küflü kelpetenle kaçımızın canını yaktı kimse bilmez, diş dolgusu nedir bilmezdik dişimiz sızladı mı anamız kadı oğluna götürür dişimizi çektirir acımızı dindirirdi.

Sarı gelin sarardı oynarken düşüp kolumuzu bacağımızı kırdığımızda, acılı bir hamleyle kemiği yerine getirir, sonrada yanlara iki ince dilinmiş seyik denilen tahtalar koyarak iple sarardı tahtaları, bir aralık bile vermezdi bazen...

Okulda aramızdan gizli başkan seçerdi öğretmenimiz, mit ajanı gibi o sokakta oyuna dalıp dersini asan arkadaşlarının ismini yazar öğretmene götürürdü, sabahına sınıfta öğretmen kulağımızı çekerdi, neden ders çalışmadın diyerek, bizi öğretmene satan gizli başkan hepimizi bilirdi ama bizler onu bilmezdik.

Öyle her evde televizyon radyo yoktu, iki radyo vardı köyümüzde Muhittin'in Kati-b'in ve Altı Parmak Hasan'ın son ses açtığı radyolarından dinlerdik yüzbaşının karısı mu-

azzes Türünkün türkülerini, gerçi Kahveci Abdurrahman'ın kahvesinde, Güssün'ün Ali'nin kahvesinde de vardı koca bataryalı lambalı radyolar ama onlardan büyükler ajansları dinlerlerdi sadece.

Gerçekten Çetmi'de çocukluk bir başkaydı o zamanlar, diz boyu yoksulluk içinde, döğmeli ekmeği, arpa ekmeği, çavdar ekmeği yerken bile mutluydu herkes. Dizleri yamalı kıl şalvarlarla, el dokuması alacandan dikilmiş gömleklerle, lastik pabuçlarla, kıl abalarla geziyorduk, kıl çulların üzerinde kılıf eskisi döşeklerin yorganların altında yatıyorduk, geyesilikte kazanlarda kaynayan küllü sularla çamaşırlarımızı tokurcakla döverek yıkıyordu ama yine de mutluyduk.

Herkes mutluydu ve herkesin arasında dostluklar, akrabalıklar, arkadaşlıklar sınısıydı, yoksulluğun ve çaresizliğin verdiği bütün soğukluğa rağmen gerçekten sınısıydı...

NOT: Yıllardır söyleyerek dilimde tüy bitiren **Çetmi'de Dört Mevsim** belgeselini yaptıramayınca ben de gelecek nesillere bir hatıra bırakmak için yazayım dedim, bitmek üzere inşallah, yakında baskısını yaptırmayı düşündüğüm **"Bir Zamanlar Çetmi"** kitabından bir parça sunmak istedim sizlere, yaşlılar bunları bilirler, hatırlayıp torunlarına anlatsın istedim selamlarımla...

ÇETMİ'DE YER İSİMLERİ

A

Ahmadıl
Ağegrik
Armit Alanı
Anırcak
Asar
Asarcık
Akkaya
Akkaya daşı
Akkuyu
Ayboğazı
Arpa çukur
Ambar kaya
Ayı gediği
Acıalma
Anırcak
Aç öldüren
Alayürek
Akmuğar
Aktopraklık
Armutlu esik
Alalanyurt
Akyol
Arık köprü
Arıkyol
Altbarnak deresi
Alata arabı
Almalı munar

B

Balıcak
Boğaz
Baskılı
Bolay alanı

Bozdağ

Böcü munarı
Böcülümunar
Bozörü
Bekmezin çayır
Bekir suyu
Basıroğlu beleni

C

Culakini
Cevizler arası

Ç

Çanlan
Çakıllı
Çamur alanı
Çalı içi
Çingir
Çaşırlıbucak
Çaşırlık
Çapıtlıdede
Çilhasandaşı
Çalıçı
Çamırcak
Çakıllı goyağı
Çatal arık
Çevik
Çaşır gediği
Çavışın bögedi

D

Dibekli
Deve kayası
Dabaklık
Darözü
Dinlenmeş taşı

Dikmen

Dökük
Dökük göplüsü
Dere
Değirmen Tozağı
Değirmenyanı
Dumlupınar
Düden
Damlaca
Dibekli goyağı
Domuz çukuru
Dede beleni
Devrent
Daşbaşı
Dikili ağaç
Derecik
Dikmen dedesi
Dilyaran taşı
Dede munarı
Delimehmet beleni

E

Eski mezelik
Eşek yatağı
Eller koyağı
Ev beleni
Eserli armit
Ekizoluk
Edilhan
Evbeleni
Ekinnik
Efegilin deresi
Edilhan
Emmioğlu beleni

F

Fakı meresi
Feslikan yaylası

G

Gürlevik
Gevenni
Geven çukuru
Gebe kayası
Gedik
Gozağacı
Goru
Goruyaka
Gavgalı bendi
Göğelençalı
Gızmuğarı
Guzan

Gıraç
Güney munar
GatıranGediği
Göksu
Güccük Göplü
Gölümdürüm
Gölalanı
Gızmunarı
Garasu
Garaguzan
Gökseki
Garaseki
Gümbüldevik
Gaynarmunar
Gargaduzu
Garlık
Gapiağzı
Gartahmat
Güngörmez
Gızılcaolukönünün
alanı

Garaguzan
Gara gedik
Galeboynu
Garambıklık
Gavık ini
Guyuluboğaz
Gocamunar
Gavır odası
Galeboynu

Gatırcı

Gatırcı munarı
Goyun yolu
Gurtlar damı
Goyak

H

Havlı
Horuzlu
Harman böğet
Hocanın taşının başı
Hayrat elma
Hüsküller deresi
Hacıveli Taşı

I

İlkı yatağı
İlkılık

İ

İt deresi
İnönü
İncebük
İlancık ocağı
İn çukuru
İzzetin goyağı

K

Kale önü
Köpek boğazı ağzı
Kuyulu boğaz
Kurtlar damı
Kız böğedi
Kızılkaya
Kölenin başı
Koruyaka
Keller koyağı
Karabayır
Kozagacı
Kaklık
Kösürelık
Kuzan
Kemikliesik
Kemerköplü
Kıraç
Karasu
Kekircek kayası
Koca pelit gediği
Kartahmat

Kayabaşı
Kesikçal

M

Makmara arası
Millet bahçesi
Mahramseki
Maşadın alanı
Musa gölü
Mandıra
Medresebeleni
Mezer gediği
Mezellik
Maraşlı daşı

N

Nohut alanı
Nalbayırı

O

Olukönü
Oynak
Ö
Ödebeleni
Oruzlu
Öğçeçbeleni
Öküz gorusu
Öksüz

P

Pelitlialan

R - S

Sudökülen
Sulucagöz
Saz
Saz goyağı
Sumaklı
Sinekli eğrik
Suini
Sarpyol
Soğuksu
Seki
Sığındı
Sığınçukuru
Sallanköplü
Sarıyar
Sivrikaya
Sığındıguzanı
Sığındı beleni

Ş

Şamata

T

Tandır çukuru
Tayyudan
Topraktepe
Tekkavak
Topaktaş
Taşarmıtlı gedik

U

Uluyol
Uçurum harman
Uluhavt

Ü - V

Veliefendinin havtı

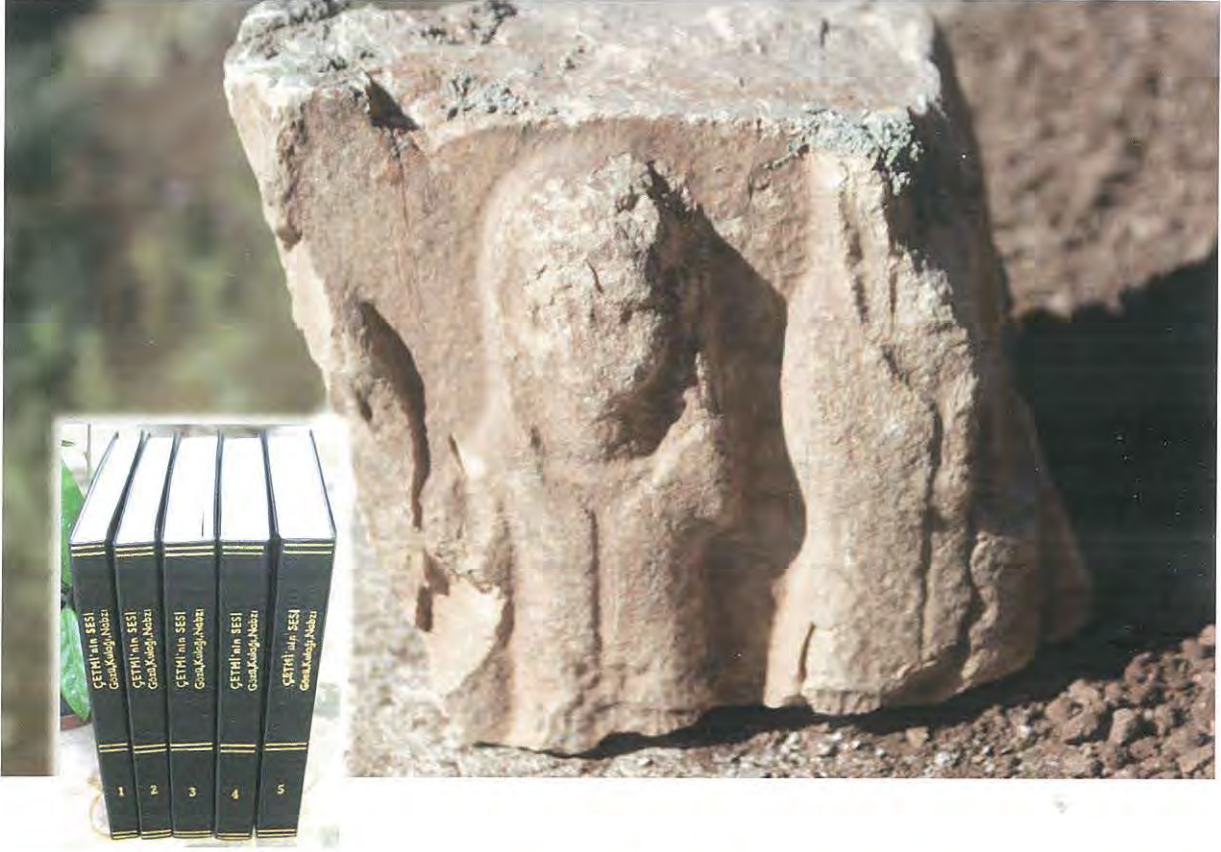
Y

Yarıkkaya
Yağırın gölü
Yoka dere
Yellibel
Yarışalanı
Yanık güney
Yörük munarı
Yörük garısı
Yağardıç alanı
Yatakçukuru
Yazlık arası
Yolak
Yağlıgaya
Yeni köprü
Yanık güney
Yolak
Yağmuğarı

Z

Zaladın
Zaladın korumu

Not: Listede olmayan, başka isimle bildiğiniz yerler varsa onları yazın, ilave edelim.

Kerim BOZDAĞ

Çok şey
mi istiyorum
bilmiyorum.
Ama bunun
gerekli olduğuna
inanıyorum.
Olabilir mi?
Büyüklerimiz el
atarsa neden
olmasın!

ÇETMİ'YE BİR MÜZE

Çetmi yer adlarını tespit etmek gayesiyle yapmış olduğumuz duyuru neticesinde daha adını bilmediğimiz nice nice yerler olduğunu gördük/öğrendik.

Bu bilgiler bir bakıma, günümüze kadar Çetmi'de yaşayanların ortak hafızasıdır. Bizler gelecek nesillerin istikbali için onların kültür dağarcığına herbiri farklı anlamlar ihtiva eden bütün güzel kelimeleri doğrusu ile birlikte aktarmak zorundayız.

Çünkü millet olma bilincinin yegane harcı “**dil**”dir. O yüzden dilimizin hakim olduğu coğrafyaya vatan diyoruz.

Şimdi Çetmi'mizin geçmişi-ne doğru bir yolculuk yapacak

olursak orada neler görürüz ona bakalım.

Kölebaşı, kızılıkaya ve gedikte Anadolu topraklarında önceden yaşayan kavimler ile ilgili önemli kalıntıların izlerine rastlanıyor.

Gedik mevkiindeki gavır odası dediğimiz yer, arka ve ön yüzde taşa oyulmuş dikdörtgen işaretler var. Boğazda Topçu rahmetlinin musluğunun duvarına konulan tarihi figürler... Dahası ve ötesi, yıllardır kaçak kazılarla bulunan roma dönemi paraları, eski küp kacak ne varsa hemen hemen hepsi göz göre göre tarumar oldu.

Halbuki bu antik yerler ve buluntular bizim gerçek

hazinelerimizdir. Bundan sonra hiç olmazsa Çetmimizde kurulacak bir müzede muhafaza altına alınsa ne güzel olur.

Sadece onlar değil ama, geriye doğru kullanılmış alet ve edavatların da sergileneceği bir müze...

Heybe, torba, çul, çuval, harar, öğendire, sepet, köfün, saban, düğen, helke, sitil, yuvak, çanak, çömlek, bocut, tomsalak, eğişmeç... Aklınıza ne gelirse hepsinin sergileneceği bir müze...

Çetmi Belediyesinin giriş bölümünde Mehmet Özel'in birbirinden güzel tabloları vardı. O tablolar ile birlikte Mehmet Özel tarafından yayınlanmış eserlerle birlikte Çetmili diğer sanatçıların eserlerinin sergileneceği bir müze...

Diğer sanatçılar dedim ama onlar Kim?

Hatırlayalım... Mesela Semerci Mahmut namı ile meşhur rahmetli Mahmut Semerci'nin yaptığı bir semer.. Galeyci, demirci, marangoz ustalarımızın elinden çıkmış güzide eserler...

Bu masa, bu orak, keser, Dolap, Çetmili falan filan... ustalarımızın eserleridir dene-

rek isimlerinin yaşatılacağı bir müze...

Çetmi'nin dağlarında var olan değerli taşların ve fosillerin sergilendiği bir müze...

Yıllardır bilirim İzmir'de yaşayan hemşehrimiz gazi Şükrü Karaca sırf kendi gayretleri ile harp tarihi hatıralarından oluşmuş önemli bir koleksiyonun banisidir. Onun sahip olduğu (daha doğrusu sahip çıktığı) eserleri görenler, bir anda cep hede savaşı askerlerimizin şanlı mazisini yakından temaşa edebilirler... Öyle ki, mesela onun sahip olduğu koleksiyonda bulunan eserleri görenler Çanakkale mahşerinin gerçekte ne olduğunu anlar...

Bunun için cephelerde savaşarak şehit düşmüş asker ve gazilerimizin isim ve hatıralarının sergilendiği bir müze...

Yapımcı yönetmen senarist Nurettin Özel'in film ve çalışmalarının halkımıza takdim edilerek tanıtılacağı bir müze.. Yönetmen Ali Özel, Ömer Aslan, Tuğrul Özel'in çalışmaları... Dr. Ali Özel, Pınar Özel, Ömer Aslan ve Şükrü Karaca'nın kitaplarının sergileneceği (ilerde yeni eserler yayınlandıkça yer alacak) zengin bir müze...

Lafı çok uzattım ama bu son cümle. Köyümüzde Küçük cami imamı Yakup Yerlikaya hocamız camide kendi özverili gayretleri ile harika bir kütüphane kurmuştur. Şimdilerde ilköğretim okulumuza vakfımız bir kütüphane oluşumuna destek vermektedir.

Aslında Çetmi'mize kazandırılacak bir kütüphanenin müstemilatı içinde yer alan, yukarda sıraladığımız şeylerin olduğu bir müze...

Çok şey mi istiyorum bilmiyorum. Ama bunun gerekli olduğuna inanıyorum. Olabilir mi? Büyüklerimiz el atarsa neden olmasın!

Babam Mehmet Özel'e ait 1000'e yaklaşan kitabı (kendi çıkarttıkları dahil) vefatından sonra Sayın Taşkent Belediye başkanı Osman Arı ile görüşerek, belediyece açmayı düşündüğü kütüphaneye (taşınma masrafları belediyece karşılanarak) gönderdim. Kitap, kütüphane dolapları, kahramanlık anıtlarının maketleri, Atatürk maskı, büro masası, süreli yayınlar, ansiklopedi ve yardımcı kitaplar, çerçeveli ve çerçevesiz tarihi gravür ve resimler, konularak belediyeden talep edilebilir. Bunların ata toprağımız Çetmi'de çocuklarımızın ve isteyen herkesin yararlanması beni ve ailemi mutlu edecek ve onurlandıracaktır. Saygı ve sevgilerimle.

Şükrü KARACA

Çetmi'deki
Demircilik
zanaatı sahipleri,
umûmiyetle
babadan
oğula, usta-
çırak ilişkisiyle
yetişmişlerdir.

ÇETMİ'DE ZANAAT VE ZANAAT MENSUBLARI

Hiç şüphe yokdur ki, bâzı zanaatlar, insanoğlunun yaratılış anından itibaren oluşup, insanlıkla beraber tekâmül ede ede zamanımıza kadar gelmiş, insanlık var olduğu müddetce de devam edip gidecektir. Bunların en başında da delici ve kesici alet ve edevatın yapımında kullanılan demir madeni, dolayısı ile “**Demirci**”lik; akabinden de taş ve ağaç işçiliği ile giyim ve kuşamda kullanılan “**Deri**” ve “**kumaş**” işçiliği gelmektedir. Bu sıralamayı herhangi bir şarta binaen değil de, umûmiyetle ihtiyacın zaruretine göre yaptığımızı bilmek de fayda vardır. Şu halde akla ilk gelen maden ve meslek de delici, kesici ve ezici işlerde kullanılmak üzere demir madeni

ve bu madeni kullanılma gayesine göre işleyip şekil veren de “**Demirci**”dir.

Yukarıda da işaret ettiğimiz gibi, en temel zarurî ihtiyaçlarda kullanılmak üzere aranan ve bunun üzerinde de edinilen meslek veya zanaatlar “**Demircilik**”, “**Marangozluk –Dülger**”, “**Duvarcılık**”, “**Dericilik**” gelmektedir. Bunların yanı sıra “**Semercilik**”, “**Kalaycılık**”, “**Ayakkabıcı-Kavafçılık**”, “**Değirmencilik**”, “**Nalbantçılık**” gelmektedir. Bu meslekler bütün yerleşik toplumlarda geçerli olmakla beraber, Çetmi’de olduğu gibi, genelde tarım ve hayvancılık ile uğraşan toplum olan köy ve kasabalarda daha çok geçerlidir.

Çetmi'deki Demircilik zanaatı sahipleri, umûmiyetle babadan oğula, usta-çırak ilişkisiyle yetişmişlerdir. Peygamber Hz. Dâvûd'un mesleğini icra eden bu insanlar, hakikaten peygamber ahlâkından nasiblenmişlerdi. Şöyle ki:

Tefsir-i Hâzin'de beyan olduğu veçhile Dâvûd (A.S.)'a demirin muti olmasının sebebi şöyledir: **H. Dâvûd** mütenekkiren gezer ve gördüğü kimselere "*Dâvûd'un hükûmetinden memnun musunuz, zulüm var mıdır, Dâvûd nasıl adamdır?*" diyerek sual ve aldığı havadise, ahalinin arzusuna göre hükûmetini tanzim ve şahsına ait olan cihetlere dikkat ederdi. Bir gün âdeti vechile gezip sual ederken insan suretinde bir Meleğe "*Dâvûd nasıl adamdır?*" dediğinde Melek: "-İyi adamdır, fakat kendinin ve ıyalinin *nafakasını beytûlmalden alıyor.*", deyince, Hz. Dâvûd Cenab-ı Hakk'a maişetini kendi eliyle kazanmak için bir sebep halketmesine dair duâ etmesi üzerine, Vâcib Tealâ **demiri emrine muti kıldı** ve zırh yapıp satmasını sağlamış oldu.

Bu zanaatı en mahir kullananların başında da, namı Çetmi ve civar bütün köylerde duyulup bilinen "**Gavgalı**" uşağından "**nam-ı diğer Topal**" Mehmet Güçlü (Ö:10-02-2007) dür. Babadan oğula tevarüs eden bu güzel zanaat, kardeşleri de demirci olmasına rağmen onun öpülesi ellerinde zirveye oturmuşdu. Zâten onunla da son buldu der-

sek, daha doğru olacaktır. Onun Örs ve Çekici arasında mahir elleriyle dövülen, dövüldükçe sertleşen çelikten yapmış olduğu Balta, Keser, Tahra, Orak, Kazma, Sabandemiri son derece sağlam, el ve iş görmeye yatkın alet ve edevat oldukları herkes tarafından bilinip takdir edilirdi. Bu aletleri kullanmakda mahir olan insanlar, uzaktan bakıp gördükleri zaman Mehmet ustanın ellerinden çıktığını rahatlıkla anlarılardı.

Çetmi'deki demirciler arasında, Mehmet Güçlü merhumdan sonra -bize göre- ikinci sırayı "**Muhiddinin kâtip**" namındaki **Mehmet Şaşmaz**, üçüncülüğü de zanaatıyla isimlendirilen "**Demirci Mustafa**", dördüncüsü "**Mollahali**" namındaki **Ali Şavkır**, beşinci yine "**Gavgalı**" uşağından **Ali Güçlü** (Ö:2009), altıncı **Abdurrahman Akbay** (Ö:10-02-2007) gibi ustalar bulunuyordu. Bir de pek vukufiyetim olmayan **Kavgalı-Baki oğlu** rahmetli vardı. Bu ustaların yetiştirdiği kalfa ve ustaları pek sayamam; lâkin "**Göbûdali Mehmed 'Topal usta'ya** çırak olmuş" deniyorsa, bunun altında şu yatar. Demirci Mehmed (Güçlü) ustaya herkes çırak duramaz.. o da herkesi çırak olarak almazdı!

Mevzubahis ettiğimiz "**Göbûdali Mahmed**" ise, **Mehmet Ünal**'dır. Ahlâk ve seciyesi sağlam, yalan nedir bilmeyen, görünüşte sert karakterli; oysa son derece yardımsever, hicvi kuvvetli, şakacı; etrafında-

ki insanları maddî ve manevî cihetlerden koruyup kollayan, ailesine son derece bağlı iyi bir aile babasıdır. Topal ustaya 'sıcak demirci' çırağı olarak girmiş olmasına rağmen, usta ona "çeltekle"lik de yaptırmıştır. Usta olduktan sonra, bir demirci dükkanı açmasına rağmen, kısa sürmüş olup yurtdışına gitmek için "İş ve İşçi Bulma Kurumu"na yazılarak, ustalığı esnasında da **Almanya**'ya gitmiş, orada yıllarca çalışarak, vatanımıza dönüp, **Bursa**'da, çok farklı bir meslek olan "**Dokumacılık**" işi yapmaya başlamıştır.

Almanya'dan geldikten sonra önce Çumra'da, daha sonra da Konya merkeze yerleşip ve burada vefat eden "**Yeşil Ahmed**" namıyla anılan **Ahmed Yeşil** ve Eniştesi "**Kadir Mehmed**"in oğlu **Mehmet Teke** de Demircilik zanaatıyla uğraşanlar arasındadır. Bunların yanı sıra "**Mollabakılar**"ın **Ali Şevik**'i de zikretmeden geçemeyeceğiz.

Çetmili "**Marangoz**"lar ise, kulaklarının ağır duyması sebebiyle "**Sağır-Ahmad**" lâkabıyla ün salmış **Ahmed Solmaz** (D:1333-Ö:1986) ve "**Abdurrahman**'ın **Hüseyin**" lâkabıyla da anılan **Hüseyin Güçlü** bu zanaatın pirlereidir. Hüseyin ustanın yapmış olduğu "**Döğen**"i, her marangoz yapamazdı. Ahmed usta ise, bizim Konya köylerinde "**Belge**" tabir ettiğimiz alt kısmı Buğday ambarı, üst kısmı ise yorgan ve minder koymak için değerlendirilen yüklük

veya dolap kapağı yapıp işle-mekte mahir bir usta idi. Her ikisi de Orak ile ekin biçiminde erkeklerin parmaklarına takarak kullandığı “**Ellik**” yapımında mahir ustalardı. Hakikaten çok narin ellik yaparlardı. Bu iki aziz şahsiyetin yanı sıra, “**De-libaki Yusuf**” namındaki muhtarımız da hatırı sayılır Marangozlarımızdan biri idi. Bu namlı ustalardan sonra “**Acıbiber**” namındaki **Mustafa Güven**, “**Dal-Mustafa**” namındaki marangozumuz da Çetmi’lilerin ihtiyaçlarını gideren şahsiyetlerdir.

Kalaycıların en meşhuru ise “**Kalaycı-Memiş**” namındaki **Memiş Parlak** dı. Bununla beraber “**Kalaycı Hüseyin**” namındaki **Hüseyin Uçar** (D:1928 – Ö:20-03-2012) merhumu saymadan geçemeyiz. Bu iki aziz insan Çetmi’lilerin mutfağında bulunan bakır kap-kacağı kalaylayan ustalarımızdı.

Taş duvar ustalarının piri ise, “**Mahmut usta**” olarak nam salmış **Mahmud Öztürk** merhum-

dur. Duvar ustaları biri iç, diğeri ise dış kısımda olmak üzere mutlaka iki kişi olarak çalışırlar. Bunların sanatında mahir olanı binanın dış yüzeyini, ustalık da ikinci derecede olanı ise iç yüzeyini karşılıklı örererek çalışırlar. **Mahmud Öztürk** usta, daima “**Güssünün Ali**” namıyla mâruf **Ali Akbay** ile birlikte çalışıp Çetmi köyündeki binaları yapıyordu. Taş duvar ustalarından fevkalâde mahir birisi de, askerliğini “**Topcu**” olarak yapmasından dolayı “**Topcu**” veya “**Topcu-Mehmed**” namıyla meşhur **Mehmed Taşpınar** (D:1901- Ö:1985) ustamızdır. Şâyet Topcu Mehmed, Mahmud Usta ile birlikte çalışacak ise, yaş itibariyle “Topcu Mehmed” büyük olduğundan, Mahmud usta duvarın iç kısmına geçer, ustaya böylelikle hürmet göstermiş olurdu. Her ikisi de son derece edep, ahlâk ve fazilet sahibi, hoş sohbet ve kapıları arkalarına dayalı ekmekleri yenir insanlardı. Ali Akbay usta, hem

Mahmud Öztürk, hem de Topcu Mehmed ustaya, Mahmud usta da “Topcu Mehmed” ustaya “**dayı**” diye hitab edip hürmet ederlerdi. Mahmud Öztürk ustanın hoş olmayan bir özelliği vardı; çok tütün içerdi, içtikçe de öksürürdü.

Topcu Mehmed ustanın yanında yetişen akrabası ve komşusu olan, babasına izafeten “**Şükrü Mustafa**” lakabıyla anılan **Mustafa Güven**’i de saymakta fayda vardır.

Yukarıda isimlerini hürmetle andığım ustalarımızın zanaatını devam ettiren “**Musa Hüseyin**” namındaki **Hüseyin Bakdemir**’in (16-09-2015) vefatından sonra, zamanımızda taş duvar ören “**Efeoğlu**” İsa Yıldırım ile “**Hocagilin Abdürrezzak**” namıyla anılan **Abdürrezzak Bayram** vardır. Sanırım taş tedarikinin ve yapımının zorluğu yanı sıra, Tuğla yapımındaki kolaylıklar yüzünden, “**Kalaycılık**” gibi, bu zanaat da ortadan kalkmış vaziyettedir.

“**Semercilik**” de de tek şahsiyet vardı. Mesleğini soyadı olarak almış olan, nam-ı diğer “**Semerci Mahmud**”. Hakiki bir usta, zanaatının piri. Müşterisinin getirmiş olduğu Eşek veya Katıra yapacağı semer için ölçü aleti olarak daima “**karış**” tabir ettiğimiz ölçü –bir elin küçük ve başparmaklarının yanlara doğru açılmış haldeki parmak uçları arasındaki mesafe-yü kullanırdı. Buna rağmen yapıp dikmiş olduğu semer, hayvanın sırtına kalıp gibi oturur, aslâ sırtında yara açmazdı. İşinin ehli ve ehli keyf sahibi; gönlü olursa iş yapan, olmazsa, tabir caiz ise, ferîştahı gelse dahi yapmayan bir tip.. Bir kere “-Yapmam!..” dedi mi, ömrü-billâh yapmazdı.. Hani, “**Nuh**” der, “**Peygamber**” demez tipdendi. Boş gezer, ama kimseye eyvallah demezdi. Kısacası bu güzel yürekli insan da, “nev-î şahsına münhasır” biri idi. Bu mesleğinde namlı ustamızın yanı sıra, semercilik yapan iki şahsiyet daha vardı. Bunlardan birisi, İstiklâl Hârbî gâzilerimizden “**Köse Mustafa**” namıyla mâruf **Mustafa Aslan** (D:1315 – Ö:12-11-1970) ile, Çıtlıklar sülâlesinden “Çıtlık **Abdullah**” namıyla ünlü ve fazilet sahibi, **Abdullah Bircan** merhumdur. İyilik ve yardımlaşmada yarışan bu iki aziz insanı, diğerleri gibi rahmetle anıyorum.

Semerci Mahmud’un vefatıyla aklıma hep merhum büyük millî şairimiz **Mehmed Âkif Ersoy**’un “**Semerci ve Eşekler**” şiiri gelir oldu; hani Eşekler

köy meydanında toplanıp kendi aralarında konuşurlar:

“Eşeklerin canı yükten yanan, aman, derler,

Nedir bu çektiğimiz derd, o çifte çifte semerler!.

Biriyle uğraşıyorken gelir çatar öbürü;

Gelir ki taş gibi hâin, hem eskisinden iri.

Semerci usta geberseydi.. Değmeyin keyfe!

Evet, gebermelidir inkisar edin herife.

Zavallı usta göçer bir gün akîbet, ancak,

Makamı öyle uzun boylu nereden boş kalacak?

Çırak mı, kalfa mı, kim varsa yaslanır köşeye,

Takım biçer durur artık gelen giden eşeğe.

Adam meğer acemiymiş, semersemse hayli hüner,

Sırayla Baytarı boylar zavalı merkezler.

Bütün o beller, omuzlar çürür çürür oyulur,

Sonunda her birinin sırtı yemyeşil et olur.

“Giden semerciyi, derler, bulur muyuz şimdi?

“Ya böyle kalfa değil, basba-yağı muallimdi.

Nasıl da kadrini vaktiyle bilmedik, tuhaf iş:

Semer değilmiş o rahmetlininki devletmiş!..”

Nasihatim sana: Herzeyle iş-tigâli bırak;

Adamlığın yolu nerdense, bul da girmeye bak.

Adam mısın: Ebediyyen cihânda hürsün, gez,

Yular takıp seni bir kimsecik sürükleyemez.

Adam değil misin, oğlum, gönüllüsün semere;

Küfür savurma boyun kestiğin Semercilere.”

Bu maharetli, lâkin alınteri dökerek nafakalarını kazanan aziz şahsiyetlerin ve zanaat sahiplerinin yanı sıra, Ayakkabıcılık veya Kunduracılık yapan beş şahsiyetli insan vardı. İlki “Koca Musa” namındaki, Çanakkale Gazisi **Musa Bakdemir** (D:1313 - Ö:04-08-1979), bir diğeri de “Sarı” veya “Sarioğlan” lâkablı **Mehmet Eşiyok**, Üçüncü şahıs da “Hacı-Osman Mehmed”’in oğlu **Hasan Uçar** (D:01-01-1932) dır. Diğerleri de “Gebeş İbrahim” namıyla maruf **İbrahim Önder** ve **Mümün Özgül** usta. Önce İbrahim Önder’in yanında bir yıl, daha sonra da “Sarı”nın yanında da iki yıl Kalfalık yapan “**Karagöz**” lâkablı **Mustafa Bozdoğan** ile, Mümün ustanın yanında çıraklık yapan “**Balcı Yaşar**”ın kendileri bu zanaatları devam ettirmemişlerdir. Mustafa Bozdoğan küçük yaşlarda İzmir’e gelerek, yakın zamanlara kadar “**Kemercilik**” yapmıştır. Yaşar Balcı ise, baba mesleği olan “**Bakkaliye**” olarak hayatını sürdürmektedir.

“Kaşıkçılık”.

Unutulan meslekler arasında sayılabilir. Çetmi ve diğer civar köylerde hatta Konya ve Karaman’a kadar kaşıkçılıkta namı duyulan tek isim vardır, **Mehmet Uçar** (D: 1315 - Ö:18-11- 1980). “**Hacı-Osman’ın Mehmed**” namıyla anılan Mehmet Uçar, İstiklâl Hâbi gazilerimizden olup, sert mizaçlı, lâkin oldukça kıvrak bir zekâyâ sahib olup, ahlâk ve faziletli bir şahısdı. Çetmi’de muhtarlık da yapmışdır. Armud, Şimşir ve Dışbudak ağaçlarından yapmış olduğu “**Kaşık**”, “**Kepçe**” ve “**Bişek**” gibi aletleri, büyük bir ihtimamla “**Eğdi**” aleti ile oyar, “**Törpü**” ve “**Zımpara**” ile tesviye etdikten sonra, kaşıkların sap kısmına “**Bismillâhirrahmanirrahim**”, “**Afiyet olsun**” gibi kelimeleri eskimez yazı ile yazıp, kaşıkların iç ve dış yüzeyine güzel nakışlar yapıp tezyinatını tamamladıktan sonra da, “**Gomalak**” veya “**Vernik**”le boyar, evinin önünde güneşde kuruturdu. Zaman zaman babamla birlikde ziyaretine gittiğimizde, deste deste kaşıkları görür hayranlıkla seyrederdim. Bu güzel eserlerden iki üç tanesi acizaneenin koleksiyonu arasında mevcuttur.

Mehmed ustanın yanı sıra “**Boz-Hasan**” namıyla meşhur, “**Delikerimler**” sülâlesinden **Hasan Coşkun** (D:1310-Ö:24-11-1971) da, kaşık ustalarımızdan birisi idi. Çetmi’de hem komşumuz, hem de akrabamız olması ha-

sebiyle, çocukluğumda en büyük eğlencemiz olan “**Katır döndürmek**” için, 7-8 cm çap ve 50-60 cm uzunluğunda bir meşe odunu alıp kendisine gider, “**Katır**” yapıvermesini isterdim. İstiklâl Hâbi gâzimiz olan bu pîri fânî de ben fakiri kırmazdı; şâyet nazlanırsa, kendisinden çok sonraları vefat eden hayat arkadaşı **Emine** hanım (D:1308-Ö:05-08-1997), “*Koca, çocuğun hatırım kırma.. üzme, haydi yapıver*” der, beni kollardı.

Bir başka kaşıkımız da “**Molla Mustafa**” hoca idi. Bu ağzı dualı aziz insan da, lâkabından da anlaşılacağı gibi, hakikaten “**molla**” idi. **Molla Mustafa Oğuz** da, Mehmet Uçar ve Hasan Coşkun gibi İstiklâl Hâbi gazilerimizdendir. Molla Mustafa güzel ve nefis yemek yapardı.. Köyde “**Hacı yemeği**” verenler, ona müracaat ederler, elinden yemek yerlerdi. Kültür Bakanlığı Güzel Sanatlar Genel Müdürü olan **Mehmet Özel Bey** (Ö: 30-01-2017), bendenize Molla Mustafa Hoca’nın ‘*Atatürk’ün aşçıları arasında bulunduğunu*’ söylemişti. Molla Mustafa Hoca’mızın bir başka özelliği de, “**Muska**” yazması idi. “**Nazar**”, “**Sıtma**”, “**Yüklük**” “**İnme (felç)**”, “**Üç harflilerin uğraması**” gibi rahatsızlık ve hastalıklar ile, küçük ve büyükbaş hayvan olarak niteliğimiz Koyun, Keçi, İnek, Öküz, Eşek, Katır gibi hayvanlara musallat olan hastalıklara karşı “**muska**” veya “**Yumurta yazar**”dı. Muskayı insan veya

hayvanın boynuna takar, üzeri “**kopya kalemi**” ile âyet ve dua yazılmış çiğ yumurtayı da insan ve hayvanın alına çarpıp-vurarak kırdıktan sonra yedirilirdi. İnansak da inanmasak da bunlar Türk tıb târihinde folklor ve mistik birer tedavî usûlüdür.

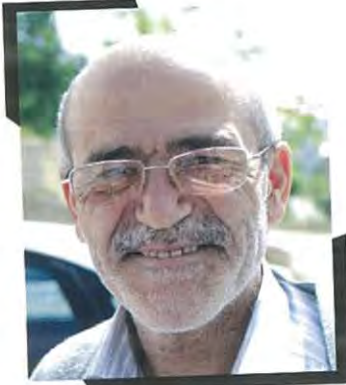
“**Sınıkcı**”lık yapan da benim bildiğim iki şahsiyet vardı ki, bunlar birbirleriyle amca uşakları olan “**Gök Mehmed**” / Mehmet Aslan) ile “**Köse Mustafa**” (Mustafa Aslan)dır. Bir vesile ile kırılmış olan insan kol ve bacağı ile hayvan bacaklarını, kendilerine özgü el yapımı krem ile ovup, kırılmış olan kısmı düzgünce yontulmuş iki tahta arasına alarak, üzerinden **Katran** veya **Pise** emdirilmiş kıl sicim ile etrafını sararlardı. Çoğu zaman da kırıkların iyileştiği görülürdü. Bir nevî **Ortopedi Baytarı** olan bu insanlar, yaptıkları işi hayır-duâ ile mukabele edilerek karşılanırlardı.

Demirci, Marangoz, Kalaycı, Kaşıkçı, Taş Duvar ustası, Ayakkabı-Kunduracı, Sınıkcı ustalarımızın tümünü rahmet ve şükranla anıyorum. Onlar bizlere ve civar köy insanlarına hizmet etmiş, eli öpülesi insanlardı.. Alınları ile geçimlerini sağlamış bu aziz insanların biyografilerini ve hatıralarını yazmak isterdim; lâkin artık hiç birisi hayatda değil. Ruhları şâd, mekânları Uçmağ olsun.

1 Aralık 2021 - Enhoşlar

ÇETMİ DİASPORASI

Şeref ÇİLEK

seref_cilek@yahoo.com

Onlar
olmasaydı,
ne vakfımız
olurdu, ne
dergimiz olurdu,
ne Çetmililer
günümüz, ne de
bugünkü gelişmiş
bakımlı Çetmimiz
olurdu.

Sevgili Dostlar; Bir atasözümüz var ya; **“Doğduğun yer değil, doyduğun yer.”** Biz Çetmililer de doğduğumuz yerden ayrıldık, doyduğumuz yerlere yerleştik. Gel gör ki; insan, aklının erdiği, çocukluğunu yaşadığı, kendini tanıdığı yerden kopamıyor. Fırsat buldukça, imkânı oldukça oraya kaçıyor. Amma hayalde, amma düşte, amma eşkere.

Çetmi ile ilgili derin düşüncelere daldığım zaman aklımdan geçenleri sizlerle paylaşmak istedim. Nereden, nereye... Atmışlı yetmişli yıllarda ve öncesinde Çetmililer'in hemen hemen hepsi, köyde yaşardı. Herkes yakın uzak akrabalarını bilirdi. Kardeş çocukları dedelerinin ebe-lerinin evinde beraber yer içer

beraber büyürlerdi. Çetmi dışında çok az insanımız vardı. Daha iyi, daha rahat bir hayat yaşayabilmek için Türkiye genelinde başlayan köyden şehire göçe Çetmililer de katıldık. Bugünkü dağılımı ortaya çıktı. Ağırlıklı olarak Antalya, Konya, İzmir, İstanbul gibi şehirler başta olmak üzere ülke içine ve dışına dağıldık. Tabi hasreti iliklerine kadar hisseden, yüreğinde taşıyanlar yurt dışında yaşayan köylülerimiz. Doğal olarak her canlı gibi insan da, yaşayabilmek için ihtiyaçlarını gidermek, geçimini sağlamak zorundadır. Doğduğu yerde ihtiyaçlarını karşılamak, geçimini temin etmek zor olunca, kolay olan yerlere göçtük. Memleket hasretimiz var, olsun, iyi ki göçmüşüz. Pişman değiliz, çünkü daha iyi durumdayız.

Yetiřkin ağaçların meyveleri (tohum) dibine dūřer. Dūřtūęū yerden fidan olarak biter. Eęer, o fidan yerinde kalırsa atasının gōlgesinde būyūmez, meyve vermez, çoęalmaz, cılız olarak kalır. Eęer, o fidan mevsiminde bulunduęu yerden sōkūlūr, būyūmesine, geliřmesine daha uygun bir yere dikilirse; kendi atasından daha būyūk bir ağaç olur meyve verir, geliřir, yeni fidanlar yetiřtirir, çoęalır. Biz de oyle olduk, Sevgili etmililer. Bazı deęerlerimizi kaybettik, yine de halimize çok řūkūr. Hepimizin Çetmi'de yařadıęını dūřūnsenize... Nereye sıęar, ne yer, ne ierdik? řimdi bedenimiz olmasa da hayallerimiz, hatıralarımız, çocukluęumuz, ruhumuz, sevdiklerimiz Çetmi'de. Dıřarda yařayan hemřehrilerimden ekonomik ve statū olarak çok iyi durumda olanlar var. Saę olsunlar. Onlar hepimizin gururu. Onlar olmasaydı, ne vakfımız olurdu, ne dergimiz olurdu, ne Çetmililer gūnūmūz, ne de bugūnkū geliřmiř bakımlı etmimiz olurdu. Katkı saęlayanlara, minnettarız. Allah, daha çok versin. Allah, hayır ve hasenatlarını artırsın.

Yapmamız gereken şudur, Sevgili Dostlar; birincisi, sıla ile bağlarımızı koparmayalım, çocuklarımıza sılamızı sevdirelim. İkincisi de, birbirimizle bağlarımızı koparmayalım, çocuklarımızın akrabaları ile Çetmililer ile tanışmalarını, gōrūřmelerini, dostluklarını sağlayalım.

KÜPÜN YERİ NERESİ?

Kerim BOZDAĞ

Öyle bir hayır
severi günümüzde
bulmak çok zor.
Suyu, altı barnak
deresinden katıp,
sırtında taşıyarak
küpe dökerdi.

Bizim köyde ‘KÜPÜN YERİ’ diye bir yer varmış. Bugüne kadar duymamıştım yeni öğrendim. Doğrusu hem hayret ettim, hem merak ettim.

Burası, Boğazın ağzını geçtikten sonra Baskılı’nın orada bir yerdeymiş. Gelen geçen o küpten KÜPÜN yanına bırakılan maşrapa yardımıyla kana kana suyunu içer yoluna devam edermiş.

Bu eserin banisi de Ali Hocaymış. Hani Ekizoluk’ta diktiği dut ağacı ile adını ölüm-süzleştiren Ali Hoca rahmetli. “Ali Hoca’nın dudusu” derler ya... İşte o dut ağacı gibi başka bir eserle bunca zaman sonra Ali Hoca rahmetli yine beklenmedik bir anda bu küp meselesi yüzünden karşımıza çıkıverdi...

Hikayesi şöyle:

Milletin dağa, bağa, bahçeye gidip geldiği baskılı yolunda susurayanların susuzluğunu giderecek damla su yokmuş.

Günlerden birgün Ali Hoca büyük bir küp bulur. O küpü temizler. İçini suyla doldurup gelen geçen bu küpten kana kana su içsin diye herkesin görebileceği bir yere koyar. Etrafını temizler. Gölgeliğini yapar, maşrapasını yanına koyar. O tabi buda benim millete hayrım olsun düşüncesi ile yapar. Ama bunu kimselere söylemez, söyleyemez! Hem niçin söyleyin ki?

Allah’ın rızasını kazanmak, kullarına hep iyilik ve ihsanda bulunarak yardım etmekten geçer ya!

“İyilik yap denize at, balık bilmezse Hâlık bilir.” Demişler ya...

İşte Ali Hocada böyle bir iyilik yapıp baskılı'nın oralar-da bir yerlerde bir küple bunun abidesini dikmiş...

Ruhu şad mekânı Cennet olsun...

“KÜPÜN YERİ NERESİ?”

Bilenler bilmeyenlere söy-lesin...

Not: “Ali Hoca'nın dudusu”

hikayesini Nurettin Özel abi-den dinlemiştim. Bunu da Eyyüp Eyyup Akboğa ve Bilal Ünal'dan öğrendim. Kendilerine ayrı ayrı teşekkür ederim. Ali Hoca ilerleyen zaman içinde yine karşımıza çıkabilir. Gönülden yapılan iyiliklerin akıbeti meçhul olmaz. Yapan-ları ile birlikte gönüllere taht kurarlar...

“Küpün yeri, bugünkü altı barnak deresinden baskılı'ya

çıkan yolun asfaltla bulundu-ğu yer. Ali hoca'ya Allah rah-met eylesin, mekanı cennet olsun inşallah. Öyle bir hayır severi günümüzde bulmak çok zor. Suyu, altı barnak deresin-den katıp, sırtında taşıyarak küpe dökerdi. Günümüzde bunu yapabilecek hayır sever varmı bilinmez. Ali hocamızı hatırlamamız bile çok hoş.”

GEYESİLİK

Eskiden köyümüzün belli-başlı yerlerinde “geyesilik” denen yerler vardı. Birisi “Güc-cük göplü” denen köyün hemen altındaki goyak' ın başındaydı. Burada aile biryelerinin kirlen-miş “asbap” lar kadınlar tara-fından yıkanırды.

“Haranı”larda kaynatılan küllü sular, kevkir marifetiyle düz bir zemin üzerine serilen çamaşırların üzerine serpilir, iyice ıslanan çamaşırlar, “to-kurcak” ile dövülerek kirlerden arındırılırdı.

Geyesiliklerde yapılan bu te-mizlik faaliyeti topluca yapılır, ama herkes kendi çamaşırlarını yıkardı.. Yıkanan çamaşırlar koyağın kenarındaki çalılara serilerek kurutulurdu.

Kerim BOZDAĞ

Aradan ne kadar zaman geçti bilmiyorum. Vefaathaberini aldım. O hepimizin gideceği mekana önceden vasil oldu. Huzurunda alnını secdeye koyduğu rabbına kavuştu.

HASAN HÜSEYİN TIKIR

Köyde Tıkırların Hasan Hüseyin olarak bilinirdi. 2 Kasım 1949 doğumlu. Önce-leri Konya’da daha sonra ise İstanbul’da ticari faaliyetlerine devam etti.

Onun nezaket ve kibarlığı ile muhatap olduğu herkesi etkileyen bir özelliği vardı. Bunda kendine yakışan güzel giyim tarzının özel bir etkisi varmıydı? Onu bilmiyorum.

Ancak, ondan bahsederken babası rahmetli Tıkır Mehemed’i anlatmadan olmaz. Tıkır Mehemed, bizim köyde geçmişte tanıdığım yaşlı insanlar arasında -abartmadan söyleyeyim- hayran olduğum tek insandı. Bunun tabi bazı sebepleri var. Kimsenin etlisi- ne sütlüsüne karışmaz, işlerini en güzel şekilde yapardı. Tane

tane konuşur, saygınlığına gölge düşürecek bir yanlış üslup ağzından asla çıkmazdı.

Bunları nereden mi biliyorum?

Eşi Ayşe teyze Ebem Havva Semerci rahmetlinin kardeşiydi. O yüzden. Gerek dayımgillerde, gerekse kendi evlerinde, onu gördüğüm her yerde kendine benzer üç kıymetli evlat yetiştiren Tıkır Mehemed vardı.

Böyle düşünmemin en önemli sebeplerinden birisi de evlatlarının üçünü de tanıyor olmamın payı vardır herhalde.

Hani “Evlat babanın eseridir” derler ya... Bende evlatlarında onu okuyorum diyelim. En küçükleri Ahmet Tıkır, onun büyüğü İbrahim Tıkır ve niha-yet onların büyüğü Hasan Hüseyin Tıkır...

Çocukluğumuzda dışarda okuyan Çetmili büyüklerimiz bir anlamda bizim gıpta ile baktığımız özel insanlardı.

İbrahim Tıkır abi de bunlardan birisiydi. Gerek o ve gerekse diğer kardeşleri Ahmet ve Hasan Hüseyin Tıkır yabandan geldikleri zaman ailecek yanlarına, (Tıkır Teyzemgile) hoşgeldiniz ziyaretine giderdik. Tabi orada biz çocuklar onların diğer aile büyükleriyle yaptıkları muhabbete şahit olur, babaları ile yaptıkları güzelim sohbetler içimize işlediğini hissederdik. Şimdi geriye baktığım zaman görüyorum, meğer o zamanlar çok kıymetli imiş... Geçti gitti...

Herbirimiz büyüdüğçe yurdun dörtbir yanına dağıldık. Belki bayramlarda seyrarlarda

anlık karşılaşmalarımız oldu. Acelemiz var gibi ayaküstü birbirimize sadece selam alıp verdik.

Böylece kimbilir belki de bazı önemli şeyleri hep sonra-ya bıraktık. O sonraların sonu hiç gelmedi. Sevdiklerimiz bir bir bu âlemi terketti gitti...

Hasan Hüseyin Tıkır abi ile Mersinliler olarak bilinen akrabalarımızın Çetmi ziyaretinde hepberaber aybogazına gittik. Daha sonra bir Çetmililer günü arefesinde Galeyci Hüseyin ve Topçu Kerim ve (acıbüber Mustafa Güven) rahmetlilerin evlerinin olduğu bucakta buluştuk. Orada özellikle Hasan Hüseyin abinin iznini alarak puro icerkenki fotoğraflarını çektim.

Hep beraber aybogazına gittik geldik...

Hasan Hüseyin abi ile daha sonra küçük cami önünde karşılaştık. Orada eşi ile birkaç kare fotoğraflarını çekme şansım oldu...

Aradan ne kadar zaman geçti bilmiyorum. Vefaati haberini aldım. O hepimizin gideceği mekana önceden vasil oldu. Huzurunda alnını secdeye koyduğu rabbına kavuştu.

Rabbim ruhunu şad mekânını CENNET eylesin.

BABAMIN DUASI

Kerim BOZDAĞ

Bugün 02 Şubat 2012. Rahmetli babamın bundan tam kırk beş yıl önce yazdığı dua metni ile yeni karşılaştım. Tabi bulunuş hikayesi ayrı mesele ama, babamın duası ile baş başa kalmak ve okunduğu mekanda onu dinlemek, tarifi mümkün olmayan duygularla donanmamıza vesile oldu.

Vefatından şu kadar sene sonra bıraktığı yazı ile biz evlatlarına hala doğru yolu göstermeye devam ediyordu..

Bu dua, işçi olarak giderek çalıştığı Fransa’da kaleme alınmıştı. Biz beş kardeş o tarihte En büyüğümüz olan ablam 12 yaşında, küçüğümüz Ahmet 4 yaşındaydı.

Babamın o zamanki hal ve temennilerini yansıtması açısından önemli bu dua metnini aynen yayınlayarak, Çetmi’nin Sesi okuyucuları ile paylaşırken, bütün geçmişimizi rahmetle anıyor rabbimizden bizi onlara layık evlatlar gibi davranmaya sevk etmesini diliyoruz....

“Bismillahirrahmanirrahim.

Allah büyüktür. Ondan büyük ve yaratıcı yoktur. Ve olmaz da. Muhammed Aleyhis-

selam O’nun en sevgili kulu ve hak peygamberi. Ben de onun ümmeti olduğum için çok mutluyum. Allah’a binlerce şükürler olsun.

Ya rabbi, ben günahkar bir kulum. Sen affedici ve bağışlayıcısın. Benim günahlarımı af ve mağfiret et...

Ya rabbi. Beni el içinde rezil etme. Rızkımı bol ver.

Sana ibadet yapabilmem için ömrümü uzat ve memleketimde beni bekleyen yavrularıma kavuşur.

Ya rabbi, ben anca sana sığınır ve sana güvenirim. Benim senden başka güvenecek kimsem yoktur.

Beni nar-ı cehenneminden uzak kıl. Sevgili kulun Hazreti

Muhammed Mustafa’nın sancığı altında

Cennetine kabul eylediğin kullarından eyle.

Beni her zaman eyiliğe götür, kötü yollara sevk etme. Çocuklarıma daima iyi yolu göster. Onları da

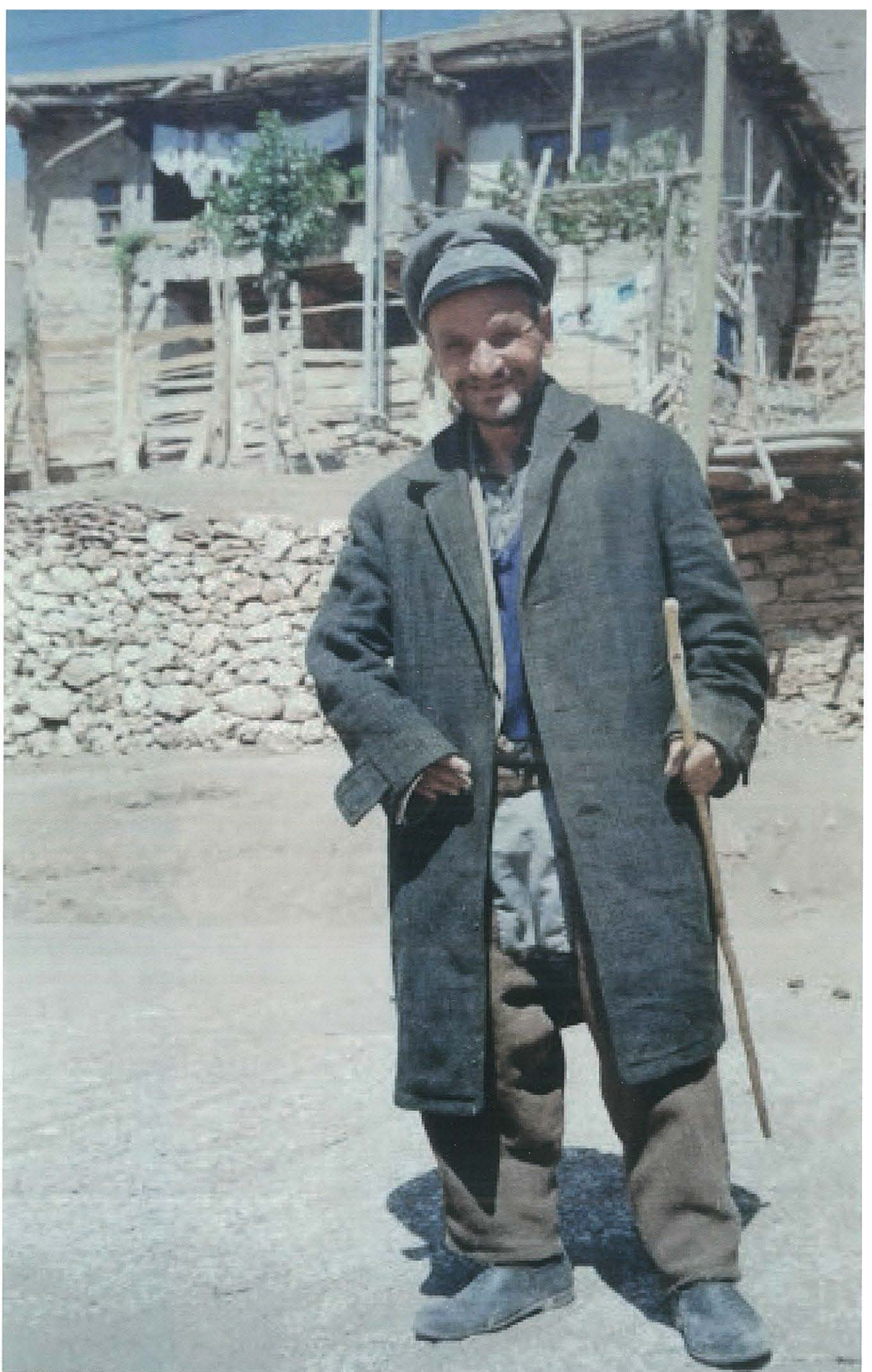
kötü yollardan koru. Anne va babamın günahlarını af eyle. Onlara kabir azabı çekirtme. Onları da

Cennet-i alaya kabul eylediğin kullarından eyle.

Yurdumu ve milletimi düşmanlardan koru.

Türk milletini ve ordusunu her zaman muzaffer kıl ya rabbi!... Amin, Amin, Amin.

01.08.1971 / Saat 21.10

ÇAĞRI

Şükrü KARACA

gazisukrukaraca@gmail.com

Çetmi'de yer adlarını, bitki ve meyve isimlerini yazdık. Sülale isimlerini de kaydetmek ve bunları gelecek nesillere aktarmak istiyoruz.

1 501 yılındaki Osmanlı arşiv belgelerine göre Çetmi'de 15 nefer (kişi) 10 hane (ev) vardır.

Aradan 17 yıl geçmesine rağmen, 1518 yılında ise 14 nefer 9 hane var..

22 yıl sonra ise 1540 yılında 13 hanede 16 kişi yaşıyor gözüküyor...

Şimdi bizim köyde yıllardan beri anlatılan "kurtlar damı" hikayesi var. Karaman'dan gelen atalarımız buraya sonra gelip yerleşmek üzere bir dam (ev) yapıp gitmişler...

Tekrar geri geldikleri zaman bakmışlar ki bu dama kurtlar yuva yapmış. O yüzden oraya kurtlar damı demişler. Sanırım bu dam eski caminin yanında bir yerde idi.

Bu anlatılanların yukardaki nüfus bilgileri ile birlikte düşündüğümüzde gerçek olma ihtimalinin yüksek olduğunu görüyoruz.

1502 den bu güne 521 yıl geçmiş. İlk bakışta 521 yıl bize

uzun gelebilir. Ancak ortalama insan ömrünü 100 yıl kabul edersek, bizden 6-7 nesil öncesi atalarımızdan bahsettiğimizi anlarız. 6-7 nesil ötesi Dedemizin dedesinin dedeleri... Onlar kimlerdi?

Bu konuda bilgisi olan hemşehrilerimizin bilgilerini yazmalarını rica ediyoruz. Yine bu konuda Şükrü Karaca büyüğümüzün bizi daha iyi aydınlatacağına inanıyoruz.

Çetmi'de yer adlarını, bitki ve meyve isimlerini yazdık. Sülale isimlerini de kaydetmek ve bunları gelecek nesillere aktarmak istiyoruz.

Yorumlarınıza bildiğiniz sülale isimlerini (Ayrıca o sülalenin aile büyüklerini) de ilave ederseniz kısa zamanda güzel bir çalışmaya hep beraber imza atmış oluruz...

Katkıda bulunacak hemşehrilerimize şimdiden teşekkür ederiz...

Antalya'da yaşayan Çetmililer 21 Mayıs Cumartesi Günü Hüseyin Karaduman'ın Gonyalılar restoranında bir araya geldi.

Toplantıya iştirak eden hemşehrilerimiz tarafından Antalya Çetmililer Derneğinin kuruluşu için gerekli adımların atılması kararı alındı...

Maddi manevi katkıları ile hayra hizmet yarışında öncü olan başta Mustafa Ögüt olmak üzere Eyüp Boz, Hüseyin Karaduman ve diğer hemşerilerimize teşekkür ederiz.

**Niğmetullah
UÇAR**

DAYANIŞMAMIZ

Antalya'da olan Çetmi'lilerin
Dayanışmasını sağlayacağız
Gurupta bulunan tüm bireylerin
Gönlünü sevgiyle bağlayacağız

Mustaf Ögüt'ün çabalarıyla
Kurulan bu gurup etkinleşecek
Tüm çetmililerin katkılarıyla
Birlik beraberlik çok gelişecek

Her çetmili katkı sağladığında
Gelenek, görenek yaşatılacak
Töremiz hakkıyla yaşandığında
Yeni nesillere anlatılacak

Dünü bilmeyenin yarını olmaz
Hatırlatmak bizim görevimizdir
Toplu vursa yürek susturulamaz
Birlik beraberlik tek gayemizdir

Antalya'da herkes çetmi'lileri
Duyacak, bilecek, değer verecek
Etkileyeceğiz siyasileri
Desteklememizi talep edecek

Damlalar bir yerde toplandığında
Biriktiği zaman bentleri yıkar
Birlik beraberlik sağlandığında
Çetminin gücü ortaya çıkar

O şekilde bir güç olduğumuzda
Herkes görecektir ki sayılacağız
Birlikte yan yana durduğumuzda
Çetmililer diye anılacağız

Birlik sağlanırsa, dayanışmayla
Meselelerimiz çözüm bulacak
Herkes birbiriyle yarışmasıyla
Yarınlar bugünden güzel olacak

Niğmetullah akla açıyor kapı
Çetmili gücünü hatırlamalı
Hayata geçerse eğer bu yapı
Karlı çıkacağız unutmamalı

Sevgiyi, saygıyı önde tutarak
Hoşgörüye özen göstereceğiz
Biri birimizle yardımlaşarak
Güç olduğumuzu göstereceğiz

Antalya
19.05.2022

ÇETMİ'DE BİTKİ / MEYVE İSİMLERİ

Ayı pancarı
At kuyruğu
Aleyik saç
Bal armit
Boz armit
Buturak
Balcı alması
Ciriş
Çaşır
Çiğdem
Çıtlık sakızı
Çıtlık
Çayır mantarı
Çoban üzümü
Deke sakalı
Dut
Deli elma
Deve diken
Domuz buturağı
Döğçe
Dağ eriği
Dağ çayı

Daldayamaz
Ekin Armıdı
Ekşigara
Erik
Gırtalak
Gelin eli
Gıraç çayı
Göğelek
Hurma
İsbitiren
İlan burçağı
Kuzukulak
Karambık
Keklik ayağı
Kendir
Katır çıtlığı
Kırtalak
Kara dut
Mardavıl
Mantar
Püren
Pür

Sakar yonca
Sığır dili
Susam
Selem
Sumak
Sütlüyemlik
Sütlege
Sağırkulak
Sarı diken
Şalba
Tana Döğeci
Tahtacı çayı
Tomata
Yağlık
Yonca
Yer elması
Yağlı diken

Not: Bilmediklerimizi
yazın listeyi tamamlayalım.

TAŞKENT BELEDİYESİ TARAFINDAN VAKFIMIZIN MALVARLIĞINA HAKSIZ VE HUKUKSUZ BİR ŞEKİLDE EL KONULMASI VESİLESİYLE ALEYHİMİZDE KARAR VEREN BİLİRKİŞİYE CEVABIMIZDIR

**Hüseyin
GÖKGÜN**

Çetmili
gençlerin eğitimi
adına buralarda
daha iyi projeler
üreteceğimizi
ve bu projeleri
birlikte
yapabileceğimizi
kendisine
aktardık.

Tapunun işe yaramadığı, gayrimenkulun bizim olduğunu ispatlamadığı bir konudan bahsediyoruz.

Her şeyden önce, Taşkent Belediyesi'nin yapmış olduğu işlem hukuka, kişilik haklarına, mal mülkiyetine açıkca bir tecavüzdür.

Taşkent Belediye başkanlığının bizi uzlaşma için çağırdığı tarihte inşaat çoktan bitmiş, açılış hazırlıkları yapılmaya başlanmıştı.

Bizler Çetmililer Eğitim Kalkınma ve Yardımlaşma Vakfı Yönetim Kurulu olarak insana ve eğitime yatırım yapan bir sivil toplum kuruluşuyuz. Eğitim ve insan olmazsa olmazlarımızdır.

Biz bu görevi sadece gençlerimizin geleceğine, Allah'ın rızasına, gönüllülük esasına dayanarak yürütüyoruz.

Biz sayın başkanın yaptığı gibi, makamdan aldığı gücü egosuyla birleştirerek, resmi makamları da yanıltarak ve kendi encümenini de buna alet ederek kimsenin mal varlığına tecavüz etmedik.

Bilirkişinin raporuna gelince,

Bilirkişi bölgemizde ve mahallemizde bir araştırma yapmak yerine, Hadim Belediyesi'nin internet sitesinden ve çeşitli kaynaklardan edinmiş oldukları bilgilerle, yanlış rapor vermiştir.

Oysaki bilirkişi komisyonu, Çetmi Mahallesi'nde sadece son bir yıl içerisinde yapılan alım-satımları araştırıp mahal- lenin sakinleriyle konuşarak, daha hakkaniyetli bir durum tespiti yapabilirlerdi.

Ama maalesef bilirkişi 35 km uzaktaki Hadim Beledi- yesi'nin internet sitesinden ve mahallemize ait olmayan bil- gilerle yanlış ve eksik rapor sunmuşlardır.

Mahallemizde son 1 yıl içe- risinde sayın başkanında taraf olduğu,

Mahallemiz sakinlerinden Ramazan Ayvat'ın satmış oldu- ğu 70m2 daireyi 200.000 TL'ye sayın başkan almış mıdır?

Yine mahallemizin baraj bölgesinde kalan 1 dönüm ci- varındaki arazilere DSİ ne ka- dar miktar takdir edip ne kadar ödemiştir?

Ya da halk içinde Baskılı olarak bilinen mevkiide kendi yeri kaç TL'ye istimlak edil- miştir?

Mahallemiz sakinlerinden Ali Seçen'e ait aynı mevkiide- ki yeri Taşkent Ziraat Bankası Şubesi aynı mahalle sakinlerin- den Hasan Hüseyin Göktürk'e kaç TL'ye satmıştır?

Yine mahalle sakinlerimiz- den Kerim Kılışlı halk içinde bilindiği adıyla Bolay alanı mevkiinde almış olduğu yeri kaç TL'ye almıştır?

Kendi parselizasyon yapmış olduğu mezarlık mevkiisinde-

ki parseller halkın arasında kaç TL'den alınıp-satılmaktadır?

Hâsılı, mahallemizde buna benzer değerinden daha yük- sek olmak üzere kaç arazi ve taşınmaz el değişmiştir?

Dememiz odur ki, düzen- lenmiş olan bu rapor gerçekten ve hakkaniyetten uzak olup mahallemiz diğer tapu emsal değerleriyle bağdaşmamakta- dır.

Biz, bir kere daha ifade edi- yoruz ki,

Çetmili gençlerin eğitimi adına buralarda daha iyi pro- jeler üreteceğimizi ve bu pro- jeleri birlikte yapabileceğimizi kendisine aktarmamıza rağ- men;

Kendileri ortak, yararlı ve geleceğimizin gençlerine ışık tutacak projeleri değil, ayrış- mayı ve ayrıştırmayı on yıl- lar boyu sürdürüp, vakfımızın mal varlığını yukarda ifade

ettiğimiz gibi elimizden almış, tapusu bizdeyken inşaatı bitir- miş, sonradan bizleri pazarlığa çağırmışlardır.

Bizler vermiş olduğumuz bu mücadeleyi, adalet adına ulaşabildiğimiz bütün mercii- lere götüreceğimizi ifade edi- yor, gençlerimizin geleceğini eğitim adına koruyacağımıza söz veriyoruz. Başkaca bir seçeneğimizin kalmaması ha- linde, konuyu yerel ve ulusal basına taşıyacağımızı buradan duyuruyoruz.

Ben Yönetim Kurulu Üyesi ve Başkan Yardımcısı Hüse- yin Gökgün olarak. Verilecek kararın gençlerimizin gele- ceğine, mahallemizin birlik ve beraberliğine, Vakfımızın, tüm kurucular kurulu üyeleri- mizin ve tüm bağışçılarımızın birleştirilmesine, kardeşliğine vesile olmasını temenni edi- yoruz.

Saygıyla arz ederim.

İÇİMİZDEN BİRİ: FEVZİ TOPKARA

Kıymetli hemşehrilerim;

Size bu yazımda bir hayırsever hemşehrimizden söz etmek istiyorum. 70'li yaşlarında, Çetmi'mize çok fazla gidip gelmesede, Çetmi'nin gençlerinin geleceğini önemseyen, eğitim gönüllüsü bir büyüğümüz. Biliyorum ki sizler aslında onu en az benim kadar yakinen tanıyor ve samimiyetini biliyorsunuz.

O kıymetli büyüğüm, eli öpülesi, hayırsever ağabeyimiz engin hoş görüsü, mütevazı kişiliği ile Çetmililer vakfının gönüllü müdavimidir. Kendisi her ayın 20'sinde emekli maaşını çekmek için bankamatiğe uğradıktan sonra ofisime gelerek, yaklaşık 5 öğrencinin bursu tutarında yardımını yapıp, makbuzunu alıp, bir süre hoş sohbet ve muhabbetin ar-

dından bir ay sonra görüşmek üzere ayrılıyor.

Bu hayırseverliğini bir kaç yıldır istikrarlı ve istisnasız her ay gerçekleştiriyor. Tabii ki bu yazılanlardan sonra, bu kıymetli büyüğümüzün kim olduğunu sorar gibi olduğunuzu hissediyorum.

O içimizden biri. Bursa'da ikamet eden, Çetmi'yi en az bizim kadar seven, Çetmiye ve çetmiliye değer veren, vakfımıza sahip çıkan Fevzi Topkara Ağabeyimizdir. Ben bu kıymetli büyüğümüze geleceğimizin teminatı gençlerimiz adına, vakfımız yönetim kurulu adına, şahsım adına teşekkür ederim. Ona sağlık ve afiyetler diler, saygılarımı arz eder, ellerinden öperim. Rabbim yaptığı ve yapacakları tüm hayırlarını kabul etsin inşaallah.

Bu yazıyı yazmamızdaki sebeplerden birisi de bu kıymetli ağabeyimiz örnek göstererek, içimizden, mahallemizden, yöremizden birçok hemşehrimizi hayra ve iyiliğe davet etmektir.

Allah-u Teâla'nın Mü'minün suresinin 61. ayetinde buyurduğu üzere, "Onlar hayırlı işlere koşar, birbirleriyle yarış ederler" sözüne mazhar olup, bu kıymetli büyüğümüzün yaptığı hayrı hepimize yapmayı ve yaptırmayı nasip etsin.

**Hüseyin
GÖKGÜN**

GEÇMİŞ ZAMAN OLUR KI

ÇETMİ'DE İZ BIRAKAN MÂZÎDEKİ CANLAR: AHMET KARADUMAN (KARAĞİLİK-GAZİ)

(D:1316 - Ö: 05 – 05 - 1982)

Şükrü KARACA

gazisukrukaraca@gmail.com

Cüsse itibariyle normalin altında gibi görülen, fakat bunun tam aksine yüreği kocaman bu şen şâdimen insanla, yıllar önce hem babam ve annem tarafından, hem de eşim tarafından akraba olmuştuk.

Kayınpederim (Efeoğlu) İsa Yıldırım'ın kardeşi olan Ayşe Hanım muhtemelen 1960'lı yıllarda vefat edince, kendisine "halâ" diye hitab ettiğim annem ve babam tarafından akrabam olan ikinci hanımı "Bolpaça" namıyla maruf "Selbikızı" Fadime Hanım ile evlenmişti.

İşte bu hısımlığımız yüzündendir ki, zaman zaman kendilerini ailecek ziyaret eder, izzet-i ikramla beraber sohbetinden istifade ederdik. Bildiğim kadarıyla alt katı ahır olarak kullanılan ve üstü iki odalı, tek cephele bir evde ikâmet ediyordu. Kış günleri en arkada bulunan, ocağında odunların yanıp ısıttığı penceresiz odanın içerisi, gündüzleri, "öğendire" misâli uzunca bir sopa-sırık ucuna çiviyle çakılmak suretiyle tesbit edilmiş 30-40 cm. çapındaki tahtanın tavandaki

delikten itilmek suretiyle açılıp aydınlatılır, geceleri ise bu aygıt deliğe oturtulmak suretiyle de kapatılırdı. Kışın bu odada oturulup, ocak başında eşiyile yârenlik, misafirleriyle de sohbetler yapar, harb hatıralarını anlatırdı.

1974 yılında iştirak etmiş olduğum Kıbrıs Muharebeleri münasebetiyle, aziz milletimin tevcih buyurduğu “Gâzî”-lik sıfatına sahip olmamla da, 1975 yıllarından sonraki bu sohbetlerde, umûmîyetle Türk Milletinin mecbur bırakıldığı ve haklı olarak yapmış olduğu muharebeler üzerine olurdu.

Seydişehir Alüminyum Tesisleri’nde Makina Ressamı olarak çalışırken, senelik izinimi değerlendirmek üzere gitmiş olduğum köyümde kendilerini ve halamı eşim ve annemle beraber ziyaret eder, hal hatır sualiyle başlayan sohbetlerimiz İstiklâl Harbi ve Kıbrıs Muharebeleri’ne kadar uzayıp giderdi.

Ahmet Karaduman da, Balkan ve Çanakkale Muharebeleriyle Anadolu’dan sürüp atamadıkları Türk Milleti’nin bin yıllık yurdunu, hile ve de-siselerle işgâl eden emperyalist İngiliz, Fransız, İtalyan ve Amerikan milletlerinin siyasî ve askerî destek vererek işgal ettirdikleri Yunanlılara karşı 16. Alay, 2. Tb.’da Er olarak harb etmiş Çetmi’li bir kahraman gâzî idi.

Ziyaretlerim esnasında, köydeki “Şeref aylığı” alan

bazı gâzilerimizin, cepheden kaçtıklarını ihsas eder, fakat bu gâziler arasında “Şeref aylığı” alamadan vefat etmiş olan Veli Çavuş’un ise hakikî bir gâzî olduğunu “- Gâzî diye O’na denir, O’na derim!..” diyerek takdir ve hürmetle anarak anlatırdı. Elleriyle makinalı tüfeğin taklidini mükemmel bir şekilde yaparak, cephedeki arkadaşlarının Yunanlılar ve isyancılar tarafından nasıl gök ekinler gibi biçildiğini anlatıp, gösterirdi. Konuştukça sesi titrer, ağlamaklı bir hale dönüşür ve hatıraların acı ve ıstıraplarına tahammül edemeyerek gözlerinden yaşlar boşanırdı.

İmkânsızlıklarım sebebiyle kendisine ait bir video kaydı alamadığımdan dolayı çok, ama çok müteessirim. Bir gâzî ve araştırmacı yazar olarak olsun, bir Çetmi’li olarak olsun ve hatta millet olarak bu kayıtsızlığımız ve vefasızlığımız yüzünden, telâfisi imkânsız çok şeyler kaybettik. Ben malî imkânsızlıklar sebebiyle yapamadım; lâkin ya mülkî ve mahallî idarecilerimiz niçin yapmadı ve hâlâ da niye yapmıyorlar bunu anlamak mümkün değil!..

Sanırım evlâtları da böyle bir kaydı yaptırmadılar veya yaptıramadılar. Çünkü merhum gâzimizin fotoğrafı ile, İstiklâl Madalyası ve Vesikası (Berat)nın peşine düştüğüm 1980’li yıllarda, böyle bir görüntülü kaydın varlığından söz etmediler.

Osman oğlu gâzî Ahmet Karaduman, babasından önce vefat etmiş olan en büyük oğlu Mehmet ile beraber, ikisi kız altı evlâda malikdi. Bunlar Fatma, Ahmet (radyocu Ahmet), Ebekadın, Hasan ve Hüseyin.

5 Mayıs 1982 yılında hakkın rahmetine kavuştuktan sonra, Çetmi’deki mezarlığın güney tarafına, yola yakın bir yere defnedilmişti. Kudretullah:

“Her nefis ölümü tadacaktır; velev ki muhkem kalelerde olsalar bile” buyruğunca, gâzî de “baş kesmiş”, gönül huzuruyla teslim olmuştu. Ölümlü dünya değil mi? Yakınlarımızın vefatı karşısında üzüldür, gözyaşı dökeriz; fakat ne çare.. Muvakkaten geldiğimiz küre-i arz üzerine, dönüş yine altı olacaktır.

Yusuf Yerlikaya’nın Belediye Reisliği döneminde, umûmî mezarlık duvarının yükseltilmesi ve tamir çalışmaları münasebetiyle, yol genişletme çalışması da karar altına alınmış. Bu genişletme yapılırken, haliyle birçok mezarın da yol içinde kalacağı görüldükçe mezarların kaldırılarak uygun yerlere defnine karar verilmiş. İşte bu mezarlar arasında bulunan gâzî Ahmet Karaduman’ın mezarı da kaldırılmak üzere, üzeri açılarak mübarek kemikleri daha yukarı bir yere nakledilmek istenir. Şurasını da özellikle ifâde etmek isterim ki, gâzînin ölümüyle, bu vakianın arasından tam beş yıl gibi

bir zaman geçmiştir. Mezarın üzeri açılınca, içeriye, yâni cesedin bulunduğu yere dayım Hüseyin TURAN iner. Bundan sonrasını Hüseyin Turan'dan dinleyelim:

“- Kefen hiç bozulmamıştı; elimi uzattığım zaman sanki üç-beş ay önce vafat etmiş bir şahsın bedenine dokunur gibi oldum. Bedeni çürümemişti. Hayretler içerisindeydim.. doğrusunu söylemek gerekirse iliklerime kadar titredim. Bu hali orada bulunanların cümlesi görüyordu. Ağlayarak kucakladım, dışarıda bekleyenlerin ellerine ihtimamla teslim edip çıkardım. Ömrümde ilk defa böyle bir ölü bedeniyile karşılaşıyordum. Mezarlığın yukarısında açmış olduğumuz bir kabire aynen defnettik. Nur içinde yatsın..”

Hayatımda bir “Alp-eren gâzî” olarak tanıdığım Ahmet Karaduman'ı, vefatından beş yıl sonra görülen bu haliyle en güzel kendisi tarif etmiş olmuyor mu? Şahidlerinin henüz hayatta bulunduğu bu hakikat karşısında, bize artık susmak düşer.

“O peygamber kılıç peygamberi olduğundan, ümmeti de saflar yaran erlerdir. Yiğidlerdir. Bizim dinimize uyan savaştır, saldırıdır; İsa dinine uyansa, mağaraya, dağa çekilmektir.” diyen Mevlânâ Celâleddin-i Rumî'nin övdüğü şanlı peygamberim Hazreti Muhammed Mustafa (S.A.V.), şöyle buyurur:

“-Allah'ın elçileri üçtür: Gâzîler, Hacılar, Umre yapanlar”

Merhum gâzimizin Antalya'da ikâmet etmekte olan mahdumu Ahmet'den, 1995 yılında, kendilerini ziyaret ederek babasına ait olan İstiklâl Madalyası'nı ve Madalya Vesikası'nı sordum ve bir hatıra olarak bana verip veremeyeceklerini öğrenmek istediğim zaman:

“-Yeğenim, evime geçen yıl bir hırsız girmişti. Bazı eşyalarla beraber, altın sanarak madalyayı da alıp götürmüş. Olsa, sana canım fedâ; tereddüt etmeden hediye ederdim. Rahmetli babam, bilirsin seni çok severdi. Bu isteğini yerine getiremeyeceğimden dolayı

çok üzgünüm; kusura bakma. Beratı ise bende değil, bizim diğer bilâderlere bir sor” demişti.

Mevzûyu, aynı gün diğer oğlu (Dayım Hüseyin Turan'ın da damadı olan) Hasan ile Hüseyin Beylere de açıp, Vesikayı istedim. Nerede ise sekiz değil, onaltı defa katlanmış ve ceplerde dolaşa dolaşa katlanma yerlerinden yıpranıp yırtılmış bulunan yeni yazılı vesikayı bendenize bir armağan olarak verdiler.

İstiklâl Madalyası Vesikası'nın Numarası: 93458'dir.

Bilumum İstiklâl Harbi gâzîlerimiz başta olmak üzere, Çetmi'nin bu İstiklâl Harbi gâzîsi Ahmet Karaduman merhumu rahmet ve minnetle anar, manevî huzurlarında ihtiramla eğilirim.

Mensubu olmaktan şeref yap olduğum Mukaddes Türk Milletinin naçiz bir ferdi olarak, varlığım siz gâzîler ve şehidlerimizle kâimdir. Ruhunuz şâd olsun...

MUHASEBE

**Hüseyin
GÖKGÜN**

Merhaba kıymetli hemşehrilerim,

Yaklaşık 6 yıldır bu görevi yürütürken Allah'ın rızası, geleceğimizin teminatı gençlerimizin eğitimini öncelemek tek gayemizdi. Elbette yaptıklarımız kadar yapamadıklarımız da vardır ve olmuştur. Ama bilinmelidir ki bu görevi yürüten bizler eksiklik ve sorumluluğu kabul ediyor, eksiklik varsa bizdedir şiarını ve sorumluluğunu üzerimize alıyoruz. Yönetim kurulumuz bu görev süresi içerisinde çeşitli organizasyonlar, sosyal faaliyetler düzenlemiş, hemşehrilerimizle paylaşmıştır.

Bunların bazılarını şöyle sıralayabiliriz:

Çetmi ilköğretim okulu öğ-

rencilerini iki sefer Çanakkaleye götürmek kaydıyla Çanakkale'yi geçilmez

Kılan ecdadımızın hatıralarını yaad etme adına program düzenledik. "Geçmişini bilmeyen geleceğine yön veremez" düsturunu göz önünde bulundurduk.

Yine Çetmi ilköğretim okulumuz için sonuncusu bu yıl olmak üzere 2 sefer kütüphane kurulmasına aracılık etmiş bulunduk.

Kıymetli büyüğümüz ve hemşehrımız Gazi Şükrü Karaca'nın kaleminden Harp Hatıraları kitabını yayınlarak sizlerle buluşturmak için aracılık ettik.

Az da olsa istişare kurulları toplantıları düzenleyerek sizlere

ulaşmaya çalıştık. Ancak, bu çalışmalarda pekte başarılı olduğumuz söylenemez. Tabii ki çağrılarımıza kulak vermeyen hemşehrilerimizde bizim kadar başarısızlığımıza ortaktır. Çünkü biz üzerimize düşen ne varsa bu sorumluluk bilinciyle birçok hemşehrimize ulaşmaya çalıştık. Nerdeyse bütün çağrılarımıza yanıtız kaldı. Oysa biz bizden önceki yönetim kurulu başta olmak üzere mümkünse yüz yüze değilse de herkese telefon ve mektupla ulaştık. Kendilerine bize proje, katkı ve katılım, sosyal projeler anlamında destek verin talebinde bulunduk. Tabii ki katkı ve katılım anlamında destek veren bir çok hemşehrimizi tenzih ediyoruz. Allah onlardan razı olsun.

Şunu ifade etmeliyim ki, bazı hemşehrilerimiz elimizi havada bırakmış, çağrılarımıza yanıt vermemiştir. Keşke bir ve beraber daha önemli ve güzel işler başararak bu hayır hareketi olan vakfımızı büyütebilseydik. Biz 2 yıl zorunlu pandemi arası haricinde Çetmililer gününü ve kermesimizi elimizden geldi-

ğince layığıyla yerine getirmeye çalıştık. Tabii ki her program kusurludur, bizim programlarımızda da kusurlar bulunabilir.

Ama kıymetli hemşehrilerim, bizi Çetmililer ortak noktasında buluşturan vakfımız, hepimizin ortak mirası olduğu gibi, gelecek nesillere de taşımaya mecbur olduğumuz, miraslaştırmamız gereken bir hayır hareketidir. Bu hayır hareketini hepimiz önceleyip ve önemsememiz gerekmektedir. Vakfımızın iki üç yıldır mücadele ettiği bir taşınmaz problemi ve meselesi de vardır. Bu dertle dertlenen hemşehrilerimizin bize bu konuyla ilgili ne yaptığımızı bile sormaması yönetim kurulumuzu üzmüştür. İsterdik ki tüm hemşehrilerimiz bizden bilgi alarak haklı olan bu davamıza destek vererek bu davayı sahiplenseydi. Vakfımız uzunca bir süredir vakfımızın arazisine tecavüz edilerek yapılan yapıyla ilgili hukuk mücadelesini sürdürmektedir. Bu yapı bitinceye kadar vakfımız yönetim kurulu istimlak ya da bilgi verilmemiştir. İnşaatın bitme aşamasında bize pazar-

lığa çağırıp eğer bize söylenen pazarlığa gelemesiniz istimlak edeceğiz resti bir yazıyla bildirilmiştir. Bizler vakfın ve çetmililerin yeri olan bu arsayı korumak adına hukuk yoluna başvurmuş ve halen mücadele etmeye devam etmekteyiz. Ama bilinmelidir ki, birçok hemşehrimiz bilmeden, kulaktan dolma bilgilerle hareket ederek yönetim kurulumuzu suçlayıcı dedikodu üretenlere ve haksızlığa destek olmaktadır. Bu konuyla ilgili dertlenen ve bu davayı sahiplenen tüm hemşehrimize elimizdeki bilgi ve belgeleri açabiliriz. İnşallah bu dava hakkın teslimine bir vesile olur. Vakfımızın olan bu yerin vakfımız adına yeniden teslim edileceğine inanmak istiyoruz.

Bizler yönetim kurulu olarak yeni seçim döneminde bu davayı sırtlayacak sözde varolan bu ayrıştırmayı giderecek genç ve dinamik bir yönetim kurulunun göreve gelmesini arzu ediyoruz.

Yönetim kurulumuz yeni seçimde, bu şartlarda görev talebinde bulunmayıp seçime katılmayacaktır. Bu görevi en az bizim kadar iyi yapacak yapabilecek ekiplerin olduğuna inanıyoruz. İnşallah bu arzumuz gerçekleşir. Ben şahsım adına yeni bir seçimde görev alamayacağımı ifade ediyor, yeni göreve gelecek ekibe başarılar diliyorum. Rabbim niyeti hayır olanın akibetini de hayır etsin diyor, bu duygu düşüncelerle hepinizi saygı ve muhabbetle selamlıyorum.

HASAN ÖĞÜT

Hasan Öğüt, nâm-ı diğer “Kadir Hasan”; Babam (Halil) ve Annem (Ayşe) tarafından yakın akrabamdır.

Fizikî cihetden ortaya yakın bir boya sahip diyebileceğimiz zayıf bir beden ve bozkırların kavurduğu yanık bir çehre; fakât oldukça zeki, Müslüman-Türk ahlâk ve seciyesine sahip bir şahsiyetdi. Yardımsever, eli açık, akrabaya ahd-e vefa dolu muhabbetle bağlıydı. Babaannem “**Kurukızı Fadime**” teyzesi oluyordu. Çocukluğumda olsun ve daha sonraki zamanlarda olsun sık sık ziyaretine gelir, elini öper hâl ve hatırını sorardı. Babamla da iyi anlaşabilen bir “**kafadar**”lardı. Gerek Babamın vefatından (1973), gerekse babaannemin vefatından (1975) sonra da, ziyaretlerini aksatmadan “**Baba ocağı**”mıza teşrif buyurarak yaptığını biliyorum.

Çocukluğumda, kış günleri ailecek ziyarete gider babam dayımla, annem de yengemle sohbet ederlerken, ben de, Ayşe yengemin “**Öncek**” dolusu getirdiği ve “**Okkataşı**” ile kırıp önüme koyduğu Cevizleri ve Kuru üzümünden yemekle meşgul olurum.

Zaten **Bahçe** de ve **Güneymuğarı** dediğimiz yaylada da komşu oluyorduk.

Yıllık izinlerimi Çetmi’de kullanmak için gittiğim zaman, kendisini ziyaretime fırsat vermeden, ben fakire “Hoş geldin” için gelir, pek samimî bir şekilde hâl ve hatırımı sorup gözlerimden öperdi. Böyle bir “**Sılâyı Rahîm**” esnasında, baba ocağımızı amcam **Kuru Mustafa** ve merhum dayım **Kadir Hasan** ziyaretime gelmişlerdi. Akraba olmamakla beraber, naçiz şahsıma çok büyük mu-

ŞÜKRÜ KARACA

gazisukrukaraca@gmail.com

habbeti olan bir üçüncü şahıs daha vardı: Çetmi'li ve yakın köylülerin "**Keko Mehmet**" olarak bilip tanıdığı oldukça zeki ve şen-şakrak, sevmediği insanı çok nazik bir halde "**hiciv**" eden **Mehmet Uysal** büyüğümüz. İkram olunan Çayımızın yudumlandığı ve çayımız gibi demlenip koyulaşan sohbetimizin, yarenliğin bir yerinde:

"*Mustafa Amca, Hasan Dayı.. Hz. Allah: "Her nefis ölümü tadacaktır" buyurur. Bilirim ki, bundan da hiç birimizin şüphesi yoktur. Sizleri unutmam mümkün değil, lâkin bir gün emr-i vaki olunca, sizi anmama vesile olacak kullandığınız bir eşyayı, hatıra olarak istiyorum*" dedim. Bu sözüm üzerine gerek Hasan Ögüt dayım, gerekse Mustafa amcam oturdukları yerden kalkıp, müsâde isteyip gittiler. Aradan otuz-kırk dakika gibi bir zaman geçmişti ki, her ikisi de geri geldiler. Amcam, üzerinde zamanı gösteren ve pil ile çalışan saat bulunan bir "**Tükenmez kalem**" getirip "*buyur yeğenim*" dedi. Dayım Hasan Ögüt ise, ceket cebine zor sığdırmış olduğu ve gazete kâğıdına sarılı bir nesneyi güç belâ çıkartıp elime doğru uzatarak, o da: "*Buyur yeğenim, bu da benden sana hatıra olsun*" dedi. Ambalaj olarak sardığı gazete kâğıdını açtığım zaman, Hac'dan getirmiş olduğu bir **Su-Şerbet bardağı**-nı takdim etmişti. Her ikisi de beni hakikaten çok duygulandırmışlardı. Etnoğrafik ve hârb

hatırası eserlere düşkünlüğüm sebebiyle, unutmadığım bu aziz insanları, bendenizdeki hatıralarının bakımlarını yaparken olsun, görünce olsun arkalarından duâlar edip Fatihalar okuyorum. Ruhları şâd olsun.

Abdul-Kadir Çavuş'un iki evlâdından birisi de "**Kadir Mahmut**" lâkabıyla bilinen ve 1950'li yılların başında vefat eden **Mahmut Ögüt** (Ayşe, Ali, Selbinaz ve Mehmet Ögüt'lerin babası)'dür. Diğeri de "**Kadir Hasan**" namıyla mâruif, **Hasan Ögüt**'dür. Kadir Hasan, yine yakın akrabalarımızdan birisi olan Çanak-kale gâzisi "**Solak Memiş**'i" lâkabıyla anılan **Memiş Kasap** merhumun büyük kızı **Ayşe** hanım(ö: 01-03-2002) ile evli idi. Bu kutlu evliliklerinden **Kadir, Cennet, Hatice** ve **Mustafa** isimlerinde dört evlâd sahibi olmuşlardır. Allah hepsine sağlık ve afiyet lütfeyesin.

Hasan Ögüt, ömrünün son zamanlarını genelde Antalya'da bulunan oğullarından Kadir ve Mustafa'nın, zaman zaman da Karaman'da bulunan kızı Hatice'nin yanında geçirmiştir. Bildiğim kadarıyla baba ve annelerine çok düşkün olan bu evlâtları dayımı incitmediler. Gâyet hoş tuttıklarını biliyorum.

Ayrı ayrı şehirlerde olduğumuzdan dolayı sık-sık telefonla arayıp, hâl ve hatırını sorardım. Hısım ve akrabalarımızı ziyaret maksadıyla gitmiş

olduğum Antalya'da, 22 Şubat 2003 günü, kendisini oğlu **Kadir Ögüt**'ün evinde ziyaret ederek elini öptüm ve hayırdualarını almışdım. Bu ziyaretimde oldukça dikkatimi çeken şu hatırayı bana anlatmış, ben de not etmişdim:

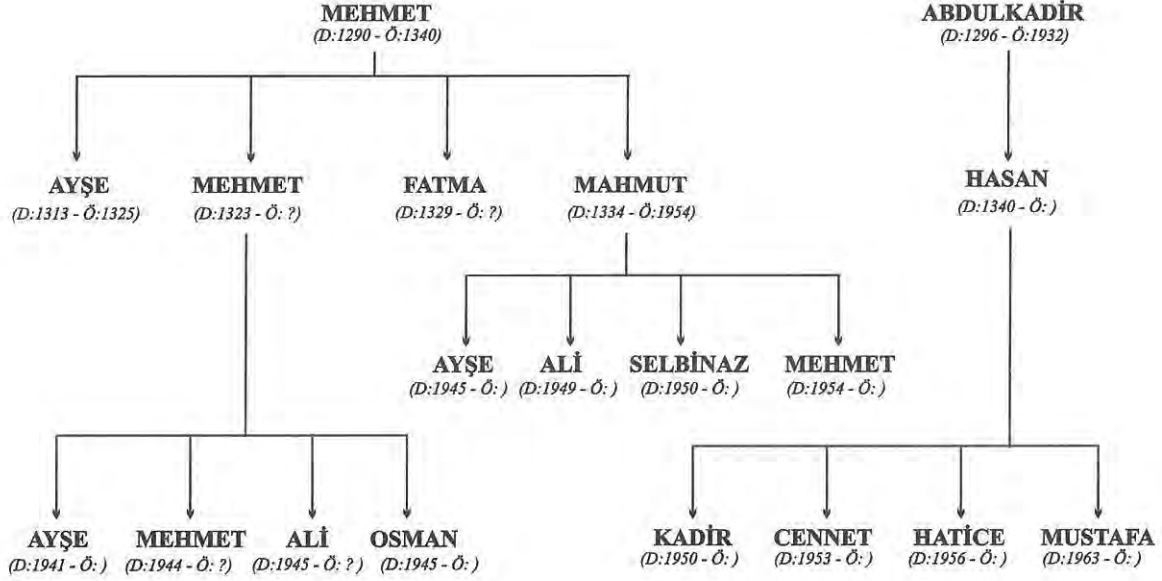
"Benim çocukluk dönemlerimde idi. Nasf Odası'nda köyün ihtiyaçları toplanmıştı; içlerinden birisi:

"-Eresiloğlu **Ayasuluk**'dan gelmiş, kendisine haber gönderelim de gelsin, geldiği memleketlerde ne var ne yok, soralım da, konuşursun." Denildi. Haberci gitti. Biraz sonra **Eresiloğlu** geldi. Kendisine buyur edip, yer göstererek oturtular. Yeleğinin altındaki kuşağı ile göbeğinin arasına elini sokunca, biri bir yanda biri diğer tarafında iki tane toplu tabanca göründü. Kuşağının arasından bir yağlık çıkarıp ortaya attı ve:

"-Biraz kahve getirdim, ağalar" dedi. Orta yere attığı yağlığın iki ucunda ayrı ayrı düğümlü olan kahveyi çıkardılar. Herkes de kahve malzemesi olmadığı için, Kahve tavaşını **Ellez** Hüseyin'den, Değirmen ve kulpsuz fincanları da babam **Kadir Çavuş**'dan istediler. Cezve'yi de **Mollaosmanğil**'den istedilerdi; yokmuş, daha sonra oda bizden getirildi. Kahveyi **Selbi-kızı**'nın ("**Bolpaça**" namıyla yâdedilen -Gâzi Ahmed Karaduman'ın hanımı- **Fadime Karaduman**'ın, Ş.K.) babası **Ali**

GÖK HASAN OĞLU
(Soyadı: ÖĞÜT ve TEKEOĞLU)

KADİR

Nüfus kütük kaydı: C: 2, S:107
HAZIRLAYAN: Şükrü KARACA

Onbaşı kavurmuştu. Böyle bir kahve içilmişti.” dedi.

Düşünüyorum da, insanımızın belini büken, damarlarındaki kanını emen savaşların getirdiği yokluk ve çaresizlik içinde “Kahve değirmeni”, “Kahve tavası” ve “Kahve fincanı” bir köyde sayılı kişilerde bulunabiliyor. İsimleri geçen şahsiyetler veya aileler Çetmi’nin halî vakti yerinde, hatırı sayılır insanları olarak bilinmektedir. O insanları ben-deniz bilmez, bizden sonraki kuşaklar ise belki adını dahi duymamışlardır.

Hasan Öğüt dayımın bu ziyaretim esnasında verdiği bir başka ehemmiyetli bilgi ise, şu dur:

“İlk Şapka çıktığında (Şapka Kanunu, 25 Kasım 1925 tarihinde çıkartılıp yürürlüğe girmiştir. Ş.K.), Ba-

bamı Hadim’e çağırılmışlar ve:

“Giy şu şapkayı!..” deyip *Muhtar* yapmışlar. Babam, 18 sene *Muhtarlık* yapmıştı.” Demişti.

Yukarıda zikredilen “Ayasuluk”, İzmir’in Selçuk ilçesinin eski adıdır. Türkiye’nin tapusu olan eski coğrafi isimlerin yerine, kimisi manâsız, pespaye isimler alıp değiştirilenler gibi, *Ayasuluk* adı da, 1914’de, “Selçuk” olarak değiştirilmiştir.

Silâh tipi sevgisi, Anadolu’nun yörelerine göre değişiklik arzeder. Karadeniz yöresinde umumiyetle Alman menşeli “Parabellum” tabir edilen “Luger” silâhlar, Ege yöresinde de “Toplu Tabanca” olarak bilinen “Rövelver” tabancalar meşhurdur. Özellikle “Raydelen” tabir edilen “Nagant” ile “Montenegro”

menşeli “Beşli” veya “Karadağlı” adıyla bilinen “Rövelver”ler kullanılmaktadır. Bu mevzuyu açmamdaki sebep ise, Hasan Öğüt merhumun, Eresiloğlu’nun yeleği altında, kuşağı ile göbeği arasına sokulu olarak taşıyıp gördüğü “iki tane Toplu tabanca” dediği silahlar, Efe ve Zeybekler diyarı Ege yöresinde makbul ve meşhur olan Nagant veya Karadağlı’lardır.

Geride Kadir, Cennet ile Hatice Hanım ve medar-ı iftiharımız olan Mimar Mühendis Mustafa Öğüt Beğ gibi evlâtlar bırakarak, 27 Ağustos 2016 günü, uhrevî âleme göç eden merhum Hasan Öğüt büyüğümüzü rahmet ve şükranla anıyorum. Ruhun şâd, mekânın Uçmağ olsun aziz dayıcığım.

10 Şubat 2022 – Enhoşlar.

Güzel memleketim Çetmi

Huzeyfe YILDIZHAN

Ülkümdeki Hülyamın hasret remzi
Ecdadımın sevinç nidalarının şهادeti
Ötüken'den bu diyara Halis hicreti
Şahikaların diyarı dağların şems-i
Güzel memleketim: Çetmi

Yüreğimdeki esen meltemlerin sebebi
Rahmandan bizlere en sarıh nimeti
Deresinden suyundan toprağından bereketi
Aşkın kenti Bereketin delili
Güzel memleketim Çetmi

Oğuz'un asil nesli Çepni
İslamın hadimliğime namzet her bir ferdi
Maziden istikbale direnişi
Abidin kenti zahidin şehri
Güzel memleketim Çetmi

Hamdımızdırki yurt tuttu ATA'larımız bu diyarı
Sertaç ettiler yüreklerindeki imanı
Yaşadılar muhtevasıyla asırları
Tecrübenin kenti cennetin delili
Güzel memleketim Çetmi

Günhanın asil nesli Çepni
Evlatları ne çileler çekti
Huzuru bulduğu kent Torosların zirvesi
Aşkıyla Şükrü nazarıyla Zühdü
Fedanın kenti çilenin nihayeti
Güzel memleketim Çetmi

Kıvancımızki insanı hükmullahın esiri
Asla karşı gelmez bilir haddini
Yüreklerini topyekün islam fethetti
Huzurun kenti sevincin şehri
Güzel memleketim Çetmi

Bayındırmı bayırdır bağları bahçeleri
İşte bu diyor Rahman'ın eseri
Şükrü nerededir vardır bir hikmeti
Umutun kenti vecdin şehri
Güzel memleketim Çetmi

Delili Rahman'ın Göstergesi
Efsunvari Zarif suların seyri
Nebatâtın zikrinin hoş şahidi
Nucumun sadık Halil'i firakın katili
Güzel memleketim Çetmi

ÖMER, NUŞ-İ REVAN'DAN DAHA ADALETLİDİR

Hz. Ömer ve Amr Bin As çok iyi arkadaşlırlar. Henüz ikisi de Müslüman olmadıktan evvel birlikte ticaret için İran tarafına giderler.

Bindikleri atlarında, orada satacakları ve ya mübadele yapacakları mallar yüklüdür. İran'ın o zamanki başşehrine varırlar. Henüz daha atlarından malları indirmeden üç kişilik bir grup gelir ve zorla atlarına ve eşyalarına el koyarak oradan uzaklaşırlar.

Hz. Ömer ve Amr Bin As ortada kala kalırlar. Ne yiyecek bir lokma ekmekleri, ne de ceplerinde alış veriş yapacakları beş kuruşları da yoktur. Akşama kadar ne yapacaklarını bile-

meden bir yerde beklerler.

Yatacak bir yerler ararlarken bir han gözlerine ilişir ve hana girerler. Orada durumu hancıya anlatırlar. Hancı şaşırır ve;

“Nasıl olur, adaletli Nuş-i Revan'ın ülkesinde böyle bir yanlışlık mümkün değil arkadaşlar. Siz burada bu akşam ücretsiz yiyip, içip, yatabilirsiniz, ben de doğruca sizin durumunuzu kralımıza anlatmaya gidiyorum” der ve hemen kralın sarayına gider.

Kral'a durumu anlatır. Gerçekten de Nuş-i Revan adaletiyle ün salmış müthiş bir kraldır. Bu durumu öğrenir öğrenmez bir soruşturma başlatır ve at ve develeri gasp edenlerin kimli-

**Hüseyin
GÖKGÜN**

ğini kısa sürede tespit ettirir. Henüz sabah bile olmadan onları yakalattırır.

Kıral, hancıya;

“O iki misafire eşyaları ve hayvanları hiç zarar görmeden teslim edilecektir, sabah buradan alsınlar, yalnız şehri de hemen terk etsinler ” der. O zamanın şehirleri surlarla çevrilidir ve belli yerlerde çıkış kapıları bulunmaktadır.

Kral ayrıca;

“Misafirin biri surun güney kapısından, diğeri de güneydoğu kapısından çıksın” diyerek hancıyı gönderir.

Hancı hana gelip Ömer ve Amr Bin As’a bu müjdeyi verir. Onlar da bu duruma pek inanmasalar da, peki derler ve sabah yola çıkarlar.

Kral’ın yanına vardıklarında da şaşkına dönerler. Tam kendilerine anlatıldığı gibi atları, develeri ve eşyaları hiç eksiksiz kendilerine teslim edilir. Onları geride bekleyen esas sürprizden haberleri yoktur.

Hayvanlarını ve eşyalarını teslim aldıktan sonra Ömer surun güney kapısından, Amr da güneydoğu kapısından çıkarlar.

Ömer’in çıkacağı güney kapısının üzerinde biri idam edilmiş ve üzerinde “şehirimize ticaret için gelen misafirlerin at, deve ve eşyalarını zorbalıkla ellerinden alan çetenin başı, aynı zamanda kral Nuş-i Revan’ın oğlu” yazmaktadır.

Diğer iki kişinin cesetleri de Amr Bin As’ın çıkacağı kapıda asılıdır. Bunları gören Ömer ve Amr hayret ve şaşkınlıklarını içlerine gömerler. Onlar bir ömürlük ders olur bu hadise.

Aradan yıllaaar geçer, önce Ömer Müslüman olur. Daha sonra da Amr. Kaderin cilvesine bakınız ki, Hz. Ömer halifeliliği sırasında Amr Bin As’ı Mısır’a vali olarak tayin eder. Amr Mısırdaki bir mescit yapmak üzere arsa istimlâki yapmaya başlar.

Müslümanlar arsalarını seyerek (bazıları bağışlar, bazıları da para karşılığı) verirler.

Mescidin yapılacağı mahalde bir yahudinin de arsası varmış, Amr ona çok ciddi paralar teklif ettiği halde;

“Hayır, ben razı değilim, arsamı vermiyorum” cevabını almış. Amr bu cevap karşısında şaşırıyor ve;

“Koca vali karşısında sen kim oluyorsun ki, bak bakalım senin arsana nasıl istimlâk ederim” demiş.

Yahudi; “Adaletinden bahsettikleri bir halifeleri varmış, bakalım bu durum karşısında ne diyecek” der ve yemeyip, içmeyip taa Mısırdan kalkar Medine’ye Halife Hz. Ömer’e gelerek durumu anlatır.

Hz. Ömer (ra) meseleyi öğrenince yüzü kıpkırmızı kesilir, hiddetinden boyun damarları şişer. Tabii o zaman

kâğıt bulunmadığı için, yerden bulduğu bir kemik parçasının üzerine bir cümle yazar ve Yahudiye uzatır.

Yahudiye; “ Götür bunu Amr Bin As’a ver, o anlar” der.

Yahudi kendi kendine;” ben bu kadarcık basit yazı için mi geldim” diye söylenerek oradan uzaklaşır. O ufacık yazının Amr Bin As’ın kafasında ne fırtınalar estireceğini nereden bilsin.

Yahudi, Mısır’a varınca çok merak ettiği sonucu görmek için beklemeden Amr’ın yanına koşar. Ve getirdiği yazıyı Amr’a uzatır..

Amr Bin As yazıyı eline alır ve okur. Yazı aynen şöyledir;

“Ömer, Nuş-i Revan’dan daha adaletlidir.”

Amr’ın beti benzi bembeyaz kesilir, bir anda eli ayağı titremeye başlar ve Yahudiye dönerek;

“Arsan senin olsun, özür diliyorum, benden ne istersen vermeye hazırım, senin hakkını ödemem mümkün değil, seni ta Medine’ye kadar yordum” der.

Önce bu kemik parçası üzerindeki bu cümleye hiçbir anlam veremeyen Yahudi, işin aslını Amr Bin As’ sorar ve meseleyi öğrenince, adalet timsali İslâm dinine girer.

Hüseyin Ergül

Raziye Güven
(Şükrü Mustafa Eşi)

Abdullah Arıçelik

Osman Aslan

Zeynep Karaca
(Mehmet Karaca'nın eşi)

Ramazan Uçar

Teslime Uçar
(Gorucu İbrahim Eşi)

Emine Uysal
(Keko Mehmet Uysal'ın eşi)

BOZDAĞ KLİMA

KLİMA-TAMİR-BAKIM MONTAJ SERVİSİ

Mehmet Zahit BOZDAĞ
Klima Teknisyeni

Gsm: 0537 344 01 05

Sütçüler Cd. No: 45/3 Kepez / ANTALYA

CADDE OTO

TAMİR YAĞ BAKIM SERVİSİ

Ford

Mustafa AKBOĞA

0543 297 21 33

Sütçüler Mah. Sütçüler Cad. No: 45 / 1 B (Eski Sütçüler Postanesi) Kepez / ANTALYA

BAY-MAK

BAYRAM MAKİNA

sadece kalite üretir

El açma kıvamında standart çıkarabileceğiniz
yufkalar

Full otomatik
yeni nesil
son teknoloji
Yufka Açma
Makinası

Sami BAYRAM

0532 493 45 28

Musa BAYRAM

0506 591 65 22

www.facebook.com/bayram.makina.3

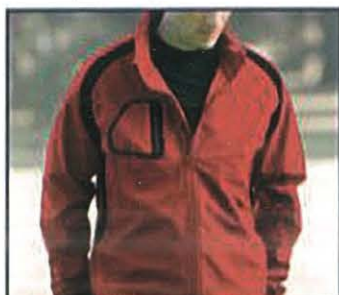
Ateşbazveli Mahallesi Demircan Sokak No:17 Meram / KONYA

MILITARY FABRICS

POLICE FABRICS

SOFTSHELL FABRICS

WORKWEAR FABRICS

SPORTSWEAR FABRICS

TEPAS
TECHNICAL FABRICS

*Producing for the world
Since 1985*